

át megsürges-
ának előrelát-
A főbbi fel-
zkódását arra
testületeknél
látogatást te-
riumban inter-
nak elhalasz-
niszteri állam-
rabbizsgáló-
elhalasztása
tettel azonban
vizsgátermi-
ját május ötó-
thogy további
minden érde-
ntkezzék vizs-
sikerül, úgy
mig ha most
ogát elveszti

**negy-
rviz-
em**

19. (Az Uj
Biharmegye
nyre nagyobb
kot idéz elő
körös és a Fe
nája kiáradt
gyűlölettel csinálni. Aki szelet vet, az
vihar arat.
Ezeket mondja Capbátut elemi iskolai
tanító Cuzának, az egyetemi tanárnak.
Aki nyugodt lélekkel elmehetne józólést
és magasabb államböleletet tanulni a
cáprestii iskolába.

delemmel fe-
adon a Pece
ületet áraszt
-hidat elzár-
tát ontott el
ak a kilakol-
gével.

y veszedelem
ly husz kilo-
A Nagyvá-
águtat is el-
megszakadt
képen Belé-
is megakadt
tanak, hogy
A hatóságok
permanenciá-
nyujtsanak
ésére.

**ettek ki
óbor
ból**

19. Szom
Cantacuzino
ettek figyel-
kutyák egy
Közelebb
magban egy
a fejet már
k. Ertesitet-
zonnal meg-
st.

**dszor
ridge
11**

ajlott le a
ni hallgatók
ta-versenye.
ridge nyerte
Cambridgen-
ford felett,
tában a ki-
venszer ke-
etemi város
fiból.

apkiadó Rt.
t. Baron L.
Telefón 9-73

Taxa postală
platite in numerar
No. 224.716-929.

Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Cluj-Ko-
lozsvár, Stra-
da Baron L. Pop (volt Brassai u.) 10.
Telefón: 9-77. Előfizetési árak: Ha-
vonta 110, negyedévre 320, félévre
600, egészévre 1200 lej. Külföldre:
havonta 1, negyedévre 3, félévre 6,
egészévre 10 dollár, vagy egyen-
értékű valuta. Hirdetések
szerint. Az „UJ KELET”
bánsági zsidóság egyetlen
Cikkeink utánnomását
rás megjelölésével engedjük meg

Bérmertelen
leveleket nem
fogadunk el.
Kéziratok meg-
őrzésére és visszaküldésére nem vál-
lalkozunk. Főszerkesztő Dr. Marton
Ernő. Felelős szerkesztő Jámber
Ferenc. Bukaresti szerkesztő: Hát-
szegi Ernő, Str. Sf. Constantin Nr. 31

Ára 5 lej

Kedd, 1932 márc. 22.

5692. ÉV XV. EVF.
VEADAR 14. 68. SZAM

Élőtétell a vertfejüknek

A vertfejük, vagy igazi nevén Capbátut a cáprestii iskola igazgató-tanítója, tisztáza van. A vizsgálat kisütötte, hogy január 24-én nem rendezett cionista előadást iskolájában.
Most már csak a Jorga és Cuza urak helyzetének tisztázása maradna hátra. A miniszterelnök olesó szöviccét farragó a cáprestii tanító nevéből, mondván, hogy „nem ott verték meg, ahol kellett volna”. Pedig egy olyan tanító, aki nem rendez cionista előadást egy tulnyomóan zsidótöbbségű községben, igazán nem érdemel meg sem verést, sem ilyen szövicceket.
Cuza ur pozícióját is tisztázni kell. Cuza ugyanis rágalmozott a parlament tribünjéről. Anélkül, hogy ezért megkapta volna méltó büntetését.
Hletőleg mégis megkapta. Magától Capbátutól, a cáprestii tanítótól. Aki egy nagyon szép levélben írta meg, hogy természetes dolog, ha iskolájában jiddis nyelvű előadást is rendeznek. Hiszen tanítványainak többsége, az iskola fenntartóinak többsége zsidó.
Iskolapolitikát egyébként sem lehet gyűlölettel csinálni. Aki szelet vet, az vihar arat.
Ezeket mondja Capbátut elemi iskolai tanító Cuzának, az egyetemi tanárnak. Aki nyugodt lélekkel elmehetne józólést és magasabb államböleletet tanulni a cáprestii iskolába.

A fekete gyémánt alkonya

Csak egy rövid hír az egész s mégis egy egész korszakot jelent. A világ szén-termelése az utóbbi két esztendőben az 1912-i nivóra süllyedt vissza. A büszke álmom, amelyet a tudomány álmodott, hogy a szén, a föld fekete méhében termő fekete gyémánt egykor az egész föld arcukatát meg fogja változtatni s a bőségnek, a nagyságnak világát fogja megteremtteni: csődöt mondott.
A kialvó kohók tüzes öle, az embertelenné racionalizált gépióriások dübörgő üteme a munka lélegzetének hörögő kihagyása: a fekete gyémánt legendáját is megtörte, megcsufolta, erőtlenné tette. A nagy óceánjáró hajók kázanjaiban már nem izzik a szén, mert az óceánjáró hajók nagyrésze üresen és elhagyottan áll a kikötők dokkjában. A pénz és a haszon kísértete elűzte a világból a nagy tűz melegét, melyet a fekete gyémánt lehel magából.
A vonatjáratok mozdonyai befűtetlenül hevernek a fűtőházakban: a világ-szerzte lecsökkent személy- és teherforgalom ebben a vonatkozásban is feleslegessé tette a szén felhasználását. Még egy fél évtizeddel ezelőtt a tudósok feje abban főtt, hogy mi lesz a világgal, mi lesz a mai civilizációval és kultúrával, ha a föld szénkészlete egyszer majd kifogy. Ma már ez a gond nem aktuális. A tudósok fejében ez a rémlátás abban az időben született meg, amikor még a gépióriások javában termeltek s a szénfogyasztás egyre emelkedőben volt.
Az elárvult gyárak, a munkanélkülivé vált milliók ma már bágyadt szemekkel tekintenek a kohók felé, melyekben termő tűz égett még néhány évvel ezelőtt. A Szén Öfisege, ahogy Upton Sinclair nevezte el a sötét bányák energiatermő anyagát, ma már trónjafosztottan sötétlik az elhagyott tárnakban.
A nagy fejlődés, a nagy iram benuatan áll egy szomorú és kétségbeesett világ tehetetlensége közepette. Abban a mértékben amelyben a munka hatalma gyengült el: a szén hatalma is megtört és megkevesbedett. A modern civilizáció ellenállhatatlan hatalmáról zengő ódak hazugságnak bizonyultak. A mindent le-
híró nagyipar és kapitalizmus ellenállhatatlan lendülete megtörve hever a porban.
A bányák mélyén robotoló ezrek és százezrek egyre nagyobb tömegekben hagyják el a sovány kenyeret adó tárnakot. A szén hódító hadjárata siralmas defenzívává szűkülött össze. Két évtizeddel vetette vissza az emberi haladás rohamát a utolsó két esztendő. A világvál-

Beterjesztették az ir parlamentbe a javaslatot, mely eltörli a hivatalnokok hűség esküjét Angliával szemben

London, március 21. De Valera beteterjesztette az ir törvényhozásban azt a javaslatot, amely eltörli az állami hivatalnokok és a törvényhozók számára előirt s eddig kötelezőnek elismert Angliával szembeni hűség esküt.

jelek arra mutatnak, hogy Angliában különösebb érzékenység nélkül fogadták az új ir miniszterelnök ez újabb lépését, csak a jobboldali sajtó tiltakozik ellene.

A Memel-egyezmény szignatárius hatalmai átadták jegyzékeiket a litván külügyminisztériumnak

Berlin, március 21. Kownóban a Memel-egyezmény szignatárius hatalmai átadták azonos szövegű jegyzékeiket a litván külügyminisztériumnak. Ebben hangoztatják, hogy az egyezmény szellemével ellentétes lenne a litván kormány azon lépése, amellyel a Memelvidék tartománygyűlését feloszlatni akarná. A hatalmak kétségtelennek tart-

ják, hogy a litván kormány által kinevezett Memel-direktorium nem élvezi a lakosság bizalmát s nem kap bizalmi szavazatot a tartománygyűlésben sem. Ha ez bekövetkezik s a direktorium még hivatalában marad, az egyezmény értelmében a konfliktus ügyét a hágai állandó nemzetközi bíróság elé fogják utalni.

Az angol minisztertanács szerdán foglalkozik a Tardieu-tervvel

A Times vezércikkben foglalkozik a tervvel

London, március 21. Az angol minisztertanács szerdán foglalkozik a Tardieu-tervvel.
Pénzügyi és gazdasági körökben elterjedt hírek szerint Anglia az ottani világbirodalmi gazdasági konferencia döntései előtt csak tartózkodó álláspontra helyezkedhetik.
Egyidejűleg a Times vezércikket ir a dunai államok gazdasági együttműködésének tervéről. A lap szerint aligha lehetséges a politikumot kikapcsolni a koncepcióból, viszont az angol kormány csak olyan megoldást támogathat, amelyből kikapcsolják a politikát. Ez esetben Anglia nem zárkózik el a legtöbb kedvezmény elvének Középeurópa javára történő módosításától s részt venne Középeurópa pénzügyi megsegítésében is.

gathat, amelyből kikapcsolják a politikát. Ez esetben Anglia nem zárkózik el a legtöbb kedvezmény elvének Középeurópa javára történő módosításától s részt venne Középeurópa pénzügyi megsegítésében is.

A hóhér is ember

A hóhér is ember, mert halandó. Kozarek, a magyar ítéletvégrehajtó-dinasztia nemes sarja tegnap ágyban és párnák között halálozott el, ezuttal sokkal magasabb ítélet alapján, mint amilyenek alapján eddig el küldte a másvilágra ember társait. Minden valószínűség szerint: Kozarek István magyar ítéletvégrehajtó épp oly nehezen és épp oly kínosan halt meg, mint áldozatai. Valószínűleg ő sem óhajtott még meghalni, de meg kellett halnia, mert a végzet könyörtelen ügyésze így akarta.
Érdekes jelensége az emberi gondolkodásnak, hogy a hóhért általában megveti. Megveti, mert az emberi életek kioltásával hivatásosan, sőt megfelelő vérdíj ellenében foglalkozik. Holott ez a megvetés igazságtalan.
Igazságtalan pedig azért, mert a hóhér csak eszköz s ha a halálbüntetés ember-

telen és barbár csökevénye a multnak: úgy ezért nem a hóhér, nem is a pribékek, hanem az a szellem, mely a halálos ítéletet szankcionálja, sőt kiköveteli. A középkorban a hóhér arcát vörös álarcokkal takarták el, hogy így személytelenné tegyék. Holott az álarc nem a hóhért, hanem a hóhér urait illette volna meg. Azt a személytelen szellemet, amelynél személyesebb és gyűlölködőbb szellem nem élt még a földön.
Kozarek nevét legutóbb a szerencsétlen Ondy-fiu kivégzésével tette közismertté. Amennyire a budapesti lapok — a sajtóterror atmoszférájában meglehetősen meg lehetőségek — meg lehetőségek antipatikusan írtak Kozarekról, aki egy duvad közömbösségével még a tárgyaláson vett méreteket a szerencsétlen, nyomortól hajszolt Ondy fiu nyakáról. Valljuk be: Kozarek csak félig érdemelte meg ezt a személye ellen irányuló ellenséges atmoszférát. A hóhér ugyanis nem születik, hanem mint a költő — lesz. Társadalmi produktum. Egy bosszura és megtorlásra alapított társadalom terméke, amely társadalomban a bünt is az igazságtalanság szelleme duzzasztja nagyra.
Kozarek influenzában halt meg. Elég fiatalon távozott az élők sorából s anélkül, hogy a reá váró jövőbeni feladatoknak eleget tehetett volna. Meghalt a hóhér és senki sem sajnálja s most már senki sem veti meg. Halála csak akkor volna nagyobb jelentőségű, ha vele lezárulna a magyar hóhérok életművének sorozata. De nem zárul le. A hóhér meghalt — éljen az új hóhér!

VILAG TÜKRE

Meg tudnak-e élni egymásból a dunai államok?

A német kormány precizozta álláspontját a Tardieu-tervezettel szemben. Eszerint a német hivatalos körök teljesen egyetértenek Tardieuval abban, hogy energikus akcióit kell indítani a gazdasági depresszió alatt szenvedő dunai államok érdekében. A német kormány mindig is azon a véleményen volt, hogy a legjobb megoldás egy olyan gazdasági terület megteremtése volna, amelynek kiterjedése és struktúrája lehetővé tenné a délkelet-európai agrárállamok mezőgazdasági termékei-
leglegének elhelyezését. Ez a cél azonban nem volna elérhető, csakis a dunai államok federalizálásával. Mint ahogyan azt Franciaország javasolja. Ennek a gazdasági területnek ki kell terjednie Európa más országaira is. A német kormány az összes érdekelt országok egyesülésében látja a hatásos és gyors segítséghez vezető utat. Akár csak az olasz kormány, a német kormány is azt hiszi, hogy nem volna hasznos, ha a küszöbön álló tanácskozáson kizárólag az érdekelt dunai államok képviselői vennének részt.
Ez a német kormány álláspontja. Az argumentálás egyszerű: a délkelet-európai államok centralis gazdasági problémáját a gabonaművek és az állatok értékesítése képezi. Németország mindkét ágban fontos felvevő piacot képez. A problémát tehát nem lehet megoldani, Németországnak a blockban való részvétele nélkül. Az a tény, hogy Németország a délkelet-európai agrárállamok legnagyobb kliense, megerősíti a németek pozícióját Franciaország minden pénzügyi tulsulya dacára. Egyes német lapok ironikusan jegyzik meg, hogy Európa délkeleti részének szüksége van a német piacra, hogy fizethessék kamattartozásaikat Párizsnak.

Az alább felsorolt szám adatok érdekes megvilágításba helyezik azt a kérdést, vajjon a dunai államok blockba való tömörülése az ő gazdasági szanalásukat is jelenti egyuttal. Románia külkereskedelme 1930-ban a középeurópai államokkal szemben a következőképpen alakult:

Románia importált 1930-ban:	
Ausztriából	16,000.000
Csehszlovákiából	204,000.000
Magyarországból	53,000.000
Lengyelországból	59,000.000
Jugoszláviából	4,000.000
Németországból	35,000.000
Olaszországból	11,000.000

dollár értékű árut. Románia importja a többi európai államokkal szemben 448,000.000 dollárra rugott.

Románia kivitele 1930-ban a középeurópai államokkal szemben 1 milliárd 5 millió dollárt tett ki, míg a többi európai államokkal szemben 715 millió dollárt. A többi statisztikai számok azt mutatják, hogy a középeurópai államok közötti árucseré sokkal élénkebb, mint a köztük és a többi európai államok között fennálló árucseré. Azt is mutatja, hogy Németország több árut exportál a középeurópai államokba, mint amennyit importál tőlük.

Ezeknek az adatoknak a szemüvegén keresztül érdekes megvizsgálni, hogy mit jelentene gazdaságilag Románia számára a preferenciális rendszer felépülő dunai blockban való részvétel. Románia 1930. évi kivitelének 58 százaléka Középeurópába ment és 42 százaléka

A „szeszinsp
K
gyáros
séget

„Ugy-e mo
dezte letal
gyáros ne

Cluj-Kolozsvár, már Kelet tud.) Részletesen a közokirathamisítóról a közokirathamisítóról Andor követett el, Richard, a kolozsvári dr. Pop Florian ügyész egy bizonyítványra Andort letartóztatták. A közokirathamisítói fogságban ül a kolozsvári ügyész. A közokirathamisítói nagy feltűnést keltett az a tény, hogy valaki vezetőügyész aláírásával, egyike a legmerészebbnek.

Az ügyészség a bűnözés mértén a legteljesebbre kezdte a nem mindegyikét, mely azonban országos hírű szeszinspekciók állapították ki, hogy

ez esetben Kun Andor trükkjéről valószínűleg a vádlóval szemben is a hamis bizonyítványt szeszinspekciók vizsgálói vizsgálják.

Kun Andor a tábla vádlójaként elítélte 100 ezer lelen helyezte szabaddá a szeszinspekciók kapcsolatában ellene emelt várossal szemben a vizsgálat meg folyt ellene nyolc lehetett benne, hogy a megpróbálta a 100 ezer lelen visszakapni az ügyészségben többszöri intervencióval teljesítették. Kun Andor szükségére volt a 100 ezer lelen és ügyvéd nélkül, főügyész mindenkinél eljárt, megkapja, azonban mindössze a 100 ezer lelen szüntette és így a kaució egyelőre vissza.

Kun Andor ezzel a nappal megelégedve. Heteke napra a legkülönbözőbb próbát a pénzt viselkedéséről. Elkeseredett. Elkeseredés módorban tájékoztatta vezetőit.

Meglátják, valami dolgok csinálni... Ezzel a lehetőséggel Filipescu vezetőügyész, a főbíró, dr. Pop Florian kárt, valamint mindenkit hivatalnokai közül, akik tül az irodákban élveztek modoru szeszipari szakértő.

Egy napon Kun Andor várról. Az ügyészségen el lett jelentkeznie. A rendőrség városban keresték nem volt található. Erre a közözelet adott ki ellene a közözelet azonban megkapta, amikor Kun Andor tett az ügyészséget. Dr. Pop Florian titkárral beszélt. Csak azt akarom mondani Kun Anlor jelentkeznie netalán keresnének, Ghergheni rokonaimnál...

Az ügyészség így tudta hogy Kun Andor Gherlan közözeletek nem mentek szabb feltűnést keltett tel elzött az a Szatmárról mely szerint Kun Andort

léka a többi államokba. Az 58 százalékból 19-et képvisel a Németországba exportált áru értéke. Száz és félmillió dollárt képvisel összegben Románia közép európai exportja, 6 millió 300 ezer dollárral több, mint amennyit a dunai államoktól importál. Ma Románia kereskedelmi mérlege az összes dunai államokkal szemben aktív. A dunai államok viszont igyekeznek minden lehetőséget kihasználni, hogy Romániaval szemben a kivitel és a behozatal egyensúlyba hozzák. Vagyis, hogy ne importáljanak tőlünk többet, mint amennyi árut a román piacon elhelyeznek.

A kérdés ilyen körülmények között távolról sem olyan egyszerű, mint a hogyan azt egyesek hiszik. Kizárólag a dunai államokból alakítandó block nem oldja meg a problémát. Azt sem kell elfelejteni, hogy a Duna-medencében elhelyezett országok gazdaságilag nem egészítik ki egymást. Szükségük van mindenképp arra, hogy mezőgazdasági termékeiknek felvevő piactól biztosítsanak. A dunai államok legjobb kliensei pedig kétségtelenül Olaszország és Németország. Ezért Lengyelországnak is fenntartásai vannak a Tardieu tervezettel szemben. Csehszlovákiának nem kevésbé. Jugoszlávia pedig határozottan leszögezte, hogy mindenfelé fog magának klienseket keresni és hajlandó bármikor, bárkivel megegyezni.

A nehézségek fölött is marad azonban a megállapítás, hogy szükség van erre a gazdasági megegyezésre. Nagyobb szükség van rá, mint valaha. Anglia védvámrendszerét vezetett be. Franciaország kontingentáljába behozatalát. A nemzetközi árucserre eddigi szabályai elévültek. A devizahiány megnehezíti a külkereskedelmet. A kliringmegegyezések nem vezettek eredményre. Ilyen körülmények között a preferenciális rendszert javulást hozhat a nemzetközi árucserébe, de különösképpen, ha nem találkozik ellenkezéssel azon államok részéről, amelyek eddig a legtöbb kedvezményrel rendelkező nemzet klauzulájának alkalmazását kérték.

Ha azonban a preferenciális rendszer csak a dunai medencében fogják alkalmazni, úgy az ide tartozó államok gazdasági szanálása illuzózius. A dunai államoknak szükségük van olyan felvevő piacokra, amelyek elhelyezhetik a Duna-medence által fel nem vehető árufeleslegeket. Ha azt akarják elérni, hogy a dunai államok vásárló erejét fokozzák fel export-feleslegeik elhelyezése révén, úgy a preferenciális rendszert ki kell terjesztenie a dunai medencén túlra is. Addig is a nagy európai hatalmak jól teszik, ha pénzügyi támogatásban fogják a dunai államokat részesíteni, hogy ezek eredményesen vehessék fel a küzdelmet azokkal a nehézségekkel, amelyekkel ma meg kell küzdeniök.

Egy vonat elütött egy teherautót. Berlinből jelentik: Badenben Freiburg-tól északra, Emendingen közelében a vonat elütött egy teherautót. A gépkocsi vezető nyomban szörnyethalt, három utasa életveszélyes sebekkel került ki a teherkocsi romjai alól.

No. 78—1932.

דיא וילאהער ארט. איר. געמינדע וואס איינע לעדיגען מיליטארפרייען אונד אין יעדער היינטיגן פארלאסליכען מענטשן דער דיא שמת ומנוקר שטעלע אויסצופיללען האט. אפפערטע זאמט צייגניסע זינד אן דען ראש הקהל צי זענדען גע. האלט לויט איבעראיינאמען

Zálatu 17 März 1932.

דער פארשטאנד

Legújabb divatu kalap- és ruhavirágok legolcsóbb beszerzési forrása:
Blum Zsigmondné „HELICON“
müvirág és iparművészeti szalonja Oradea, Str. Rimanóczy 4., I. emelet. Viszont eladóknak nagyobb árengedmény

Nappalra és éjjelre egyaránt legjobb . . . a

NIVEA-CRÉME

Legfontosabb alkotórésze a bőrpótló eucerit ugyanis teljesen behatoltatja a bőrt, anélkül hogy fenyessé tenné azt. Nappal a Nivea-krém megvédi a zord időjárás káros hatásaitól, pótolja a szél és rossz idő által elvont bőrszöveteket és megőrzi a bőr puhóságát és simaságát. Éjjel a Nivea-krém felépítő és erősítő hat a bőr szöveteire, és ezáltal fiatalos, friss színt ad az arcnak. A Nivea-krém nem pótolható még a legdrágább luxus-krémekkel sem: Nincs egyetlen más krém sem, amely a bőrpótló euceritet tartalmazza; ezen alapszik a Nivea-krém megiepejónjékony hatása.

Dobozokban: Lei 16.—, 34.—, 72.—. Tubusokban tiszta ónból: Lei 30.—, 45.—. Beierdorf & Co. S. A. R., Brassov-Brasso, Strada Juliu Maniu 39

És Mordecháj nem hajol meg és nem borul le

Irta: Dr. Lövy Ferenc

Kemény, nyakas ember volt ez a Mordecháj. Nem hajol meg, nem borul le. Ugyan ki volt, mi volt, merre volt hazája? Jáirnak volt a fia, Benjámin törzsből, a számszöröttek közül, kiket a világhódító Nebukadnecár babilon király hurcolt el Judeából és akik a babilon birodalom bukása után a hódító perzsák főhatósága alá kerültek. Röviden: zsidó volt, Achavéros vagy más néven Xerxes perzsa király udvari tanácsosa és ott lakott az ország fővárosában, Susánban. Előkelő, művelt férfiú volt. Több nyelven beszélt — a zsidóknak, mióta szétszóródtak, szükségük volt erre —, aminek segítségével megértette a király két főemberének titkosnak vélt beszélgetését, hogy a királyt meg fogják ölni. Mint lojalis alattvaló feljelentette a dolgot és így a király életét megmentette. Csendsben, feltűnés nélkül. Csak kötelességét teljesítette. Nem kerestett, nem várt és nem is kapott érte semmiféle jutalmat. Még csak egy kis rendjelt sem. Csupán csak feljegyezték a király emlékkönyvébe.

Achavéros király özvegy lett. Feleséget keresett neki. Összegyűjtötték a birodalom legszebb hajadonait. A szépség versenyen, mely talán az első volt a világon, a győztes, vagy mint ma mondanók, Miss Persia, Eszter lett, Mordecháj nevelt leánya és az apátlan-anyátlan árva zsidó leány százhuszonhét tartomány királynője lett, bizonyára nem kis bosszúságára az akkori fajperzsáknak. Mordecháj így mostoha apósa lett az akkori világ leghatalmasabb uralkodójának. De a törtéte, számítóknak jellemzett zsidó ezt a mesés szerencsét nem aknáztá ki, egy szóval sem említette senkinek, sőt még Eszter királynénak is hallgatást parancsolt feléle.

Került, fordult az idő és Hámán, az amaleki, a zsidófaló lett a király mindenható kegyence, aki előtt a birodalom összes nagyjai térdet, fejet hajtottak. Csak egy ember nem hajolt és nem borult le előtte: Mordecháj, a zsidó. Nem hajolt meg ember előtt, mert zsidó volt, ki embert nem tekint Istennek, ha még oly hatalmas is az. Megtudta ezt Hámán. Voltak jó emberek, akik besúgták. Hadd lássuk — szóltak —, mit tud Mordecháj, a zsidó. Ez példás megtorlást kívánt. Hámán nem is habozott. Valami újat, valami rendkívül esztét, ami addig még senkinek sem jutott eszébe. Egy zsidó tényleges vagy képzelt bűnéért lakoljon az egész zsidóság. Bement a királyhoz egy alázatos kéressel: Van egy nép a birodalomban, mely szétszórvá és szervezetenül él, szokásuk, életmódjuk más mint a többi népeké (ez igaz) és (itt következnek a rágalom) a király törvényeit nem tartják meg, megbízhatatlan állampolgárok, kik csak bajt és vészt okoznak az országnak. Semmi ok, hogy megtűnjék őket. Adjon ki tehát a király rendeletet, hogy egy napon valamennyiüket kiirtsák, vagyonukat prédává tegyék és ő, Hámán ezért tízezer kikár ezüstöt fizet be a királyi kincstárba. Achavéros-Xerxes, a szépséges kényur, aki a tengert megkorbácsoltatta, mert hajóhada, melyet a görögök meghódítására küldött, a tengeri viharban elpusztult, gondolkodás nélkül teljesítette kegyencének kívánságát. Még a vérdíjat is elengedte. Titkos rendeletet küldött ki tehát Hámán mind a százhuszonhét tartományba, hogy a megjelölt napon támadjanak rá a zsidókra, gyilkolják le őket, apraját-nagyját, férfit, nőt, aggyant és csecsemőt és megadta a csattanóját is, ami azóta is kimaradhatatlan befejezője minden zsidóellenes kilengésnek: — rabolják el a zsidók vagyonát, ami egyben a kisebb-nagyobb mértékben

mindenkor meglévő gazdasági bajokat is megoldja. Mindez pedig pusztán csak azért, mert Hámán hiúságát okkal vagy ok nélkül megsértette egyetlen egy zsidó: Mordecháj. Majd megmutatja ő annak a zsidónak, aki nem akart előtte meghajolni! Mert, hogy azok a zsidók mindig oly makacsok, kiknek mindig valami különös kell, akik nem akarnak vagy nem tudnak beolvadni környezetükbe. Az ország nagyjai és vezetői pedig csendes, titkos örömmel nézték, mi lesz hát a zsidósággal, hogyan bujnak ki a veszedelemből. Senki sem mozgatta érdekükben még a kisujját sem.

Amerika nem enged a háborus adósságokból, de — háborut nem kezd értük

Washington, március 21. Reed szenátor, akit felhatalmaztak arra, hogy a legerélyesebb módon cáfolja meg mindazokat a híreket, amelyek azt közlik, hogy az Egyesült Államok kormánya hajlandónak mutatkozik a háborus adósságok ügyét újból letárgyalni, Glass szenátorral az államkincstár volt titkárával beszélgetést folytatott a háborus adósságok kérdésében.

Reed kijelentette, hogy Hoover ellette van minden adósságlegendésnek. Glass szenátor erre azt felelte, hogy ha eddig még nem történt volna meg, a közeljövőben is oly körülmények állhatnak elő, amelyeknek következtében Amerika saját érdekében is kénytelen lesz belemenni a háborus adósságok újbóli tárgyalásába.

Es Mordecháj még ekkor sem hajolt meg és nem borult le. Legalább Hámán előtt nem. De leborult ősei Istene előtt, bójtölve, imádkozva kérte, várta a Gondviselés segítségét és megtett mindent, amit helyesnek vélt a fenyegető vész elhárítására. Eszter királyné, életét kockára téve közbeveti magát népéért, hitéért és egy pillanatig sem gondolt rá, hogy mint kiváltságos zsidó, mint koronás királyné a trón árnyékában keresse menedéket, megtagadva, eltítkolva eredetét, népét, hitét és testvéreit. És a zsidóság — mint annyiszor azelőtt és azóta — csodás módon, de minden természetfeletti csoda nélkül megmenekült a veszélyből, sőt még diadalmasan került ki a bajból. Hámán gonoszsága napfényre került és kitudódott, hogy Mordecháj a király életét mentette meg, a királynak koronás élettársat nevelt, hogy egész életén át becsületes, szerény, de önértékes, gerinces, öntudatos ember volt, ki az ország élén is emberül megállta helyét és hazájának áldásává lett, de sem bajban, sem hatalomban ember előtt nem hajolt meg és nem borult le.

Évszázadok, évezredek multak el, a Hámánok azóta is mindenfelé és mindig próbálkoznak a gonoszság és gyűlölet minden eszközével, nyers erőszakkal és tudományos mezbe burkolt rágalmakkal Mordecháj utódait megsemmisíteni. Egy egész ellenséges világ vonul hadba egy szétszórt, szervezeten, ország- és hadsereg nélküli kicsiny nép ellen. És Mordecháj nem hajlik meg és nem borul le, hanem küzdve, bizva halad történeti útján, melyet a Gondviselés számára kijelölt.

Haverda Mária — örökölt

Szabadka, március 21. Anny! esztendő után egy örökösödési per kapcsán felbukkan a feledés homályából Haverda Mária neve, akinek felejtettlen ügye annyit esztendőnt át foglalkoztatta a köveleményt. Haverda Mária, amikor kikerült a marianosztrai fegyintézetből, Nagytényben telepedt le, ahol tejsarnokot nyitott.

Néhány év előtt meghalt Szuboticán Ficsor Jenő, Haverda Mária egyik rokona, akitől most jelentős értékű ingatlant örökölt. Az örökség nagyobb része a zsidóórházhoz vezető Singer ucca sarkán levő telkekből áll.

Haverda Mária örökölt és ez újból felkeltte az emléket, amely elszakíthatatlanul Szabadkához fűzi.

Még 1928-ban végrendelet nélkül meghalt Ficsor Jenő magánzó, aki jelentős vagyont hagyott hátra. Miután Ficsor feleségétől különváltan élt, gyermekel pedig nem voltak, a rokonai igényelték az örökséget. A hagyatéki tárgyaláson több rokon bejelentette, hogy tudomása szerint Ficsor Jenő 1928 november 22-én, egy nappal halála előtt szóbelileg rendelkezett a vagyonáról és ezt négy tanuval igazolni tudják. A szóbeli végrendeletben Ficsor Jenő pontosan megnevezi örökösait, de miután azok a rokonok, akiket kirekesztett az örökségből, a szóbeli végrende-

kezést nem ismerik el, az egész ügy a bíróság elé került.

A bíróság elrendelte a legszélesebbkörű bizonyítást. Kihallgatta a felperesek által bejelentett tanukat, akik a végrendeletkezésnél jelen voltak és ezek Jaciga János kivételével, aki időközben meghalt, egyöntetűen előadták, hogy Ficsor Jenő nem volt korlátozva akaratában, ép ésszel, értelmesen végrendeletkezett vagyona felett. Az alperesek ezzel szemben azt vitatták, hogy Ficsor Jenő köztudomásúlag beteg ember volt. Akinek szellemi idegéllete nem volt normális.

A bizonyítási eljárás befejeztével a bíróság helyt adott a keresetnek, kimondotta, hogy a szóbeli végrendelet érvényes és az örökhagyó vagyonát a kívánsága szerint kell felosztani. A bíróság ítéletében kimondotta, hogy Ficsor Jenő azért rekesztette ki az örökségből feleségét, aki jelenleg Kolozsváron él, mert mindössze nyolc napig élt vele együtt, azután különváltan éltek. Az elhunyt egy nővérét azért nem részesítette az örökségből, mert köztudomásúlag dussgazdag asszony és a szegegyebb rokonainak art segíteni. Haverda Mária ilyenformán újra jómódúba kerül és sorsa természetesen mindig érdekes marad.

A „szeszinspektor“ zseniális trükkje

Kun Andor nem a szatmári szeszgyárost, hanem a kolozsvári ügyészséget akarta „megzsarolni“

Azért hamisította az ügyészség okiratát, hogy ezzel meggyőzze az ügyészséget, hogy mennyire szüksége van a 100 ezer lejes kaucióra

„Ugy-e mondtam, hogy ostobaságot fogok elkövetni?“ — kérdezte letartóztatásakor Kun Andor, aki nemlétező szeszgyáros nevére hamisított ügyészségi bizonyítványt

Kolozsvár, március 21. (Az Uj Kelet tud.) Részletesen beszámoltunk arról a közokirathamisításról, amelyet Kun Andor követett el, amikor Filipescu Richard, a kolozsvári vezetőügyész és dr. Pop Florian ügyészségi titkár aláírását egy bizonyítványra hamisította. Kun Andort letartóztatták és azóta is vizsgálói fogságban ül a kolozsvári ügyészségen. A közokirathamisítási botrány érthetően nagy feltűnést keltett, mert magában az a tény, hogy valki egy törvényszéki vezetőügyész aláírását hamisítani merje, egyike a legmerészebb vállalkozásoknak.

Kun Andor kauciója

Az ügyészség a bűncselekmény súlyához mérten a legteljesebb szigorral meg is kezdte a nem mindennapi ügy vizsgálatát, mely azonban ahelyett, hogy az országos hírű szeszinspektor terhére bűncselekményt állapított volna meg, azt derítette ki, hogy

ez esetben Kun Andornak egy újabb trükkjéről van szó. Valóságos vigjátéktéma ez az ötlet, amely mel Kun Andor

nem is a hamis bizonyítványban fel tüntetett szeszgyárost, hanem a kolozsvári ügyészséget akarta, „megzsarolni.“

Kun Andor a tábla vádtanácsa néhány hónappal ezelőtt 100 ezer lej kaució ellenében helyezte szabadlábra. Kun Andor, miután a szeszinspektori működésével kapcsolatban ellene emelt vádak alól bravuroz ügyességgel tisztázta magát és bár a vizsgálat még folyt ellene, egészen bizonyos lehetett benne, hogy bántódás nem érí. — megpróbálta a családi segítséggel összeszedni 100 ezer lejes kauciót visszakapni az ügyésztől. Kérését azonban többszöri intervenciója elelnére sem teljesítették. Kun Andornak sürgősen szüksége volt a 100 ezer lejre, ügyvéddel és ügyvéd nélkül, főügyésztől vezetőügyészig mindenkinél eljárt, hogy a kauciót megkapja, azonban mindig ugyanazt a választ kapta: az eljárás ellene nincs beosztott és így a kauciót nem kaphatja egyelőre vissza.

Kun Andor elkeseredett

Kun Andor ezzel a megoldással nem volt megelégedve. Heteken keresztül napról-napra a legkülönbözőbb intervenciókkal próbálta a pénzt visszakapni. Végül elkeseredett. Elkeseredéséről a következő modorban tájékoztatta az ügyészség vezetőit.

— Meglátják, valami ostobaságot fogok csinálni...

Ezzel a lehetőséggel „megfenyegette“ Filipescu vezetőügyészt, Puscariu vizsgálóbíró, dr. Pop Florian ügyészségi titkár, valamint mindenkit az ügyészség hivatalnokai közül, akik heteken keresztül az irodákban élvezték a fordulatlan modoru szeszipari szakértő társaságát.

Kun Andor jelentkezik

Egy napon Kun Andor eltűnt Kolozsvárról. Az ügyészségen ez feltűnést keltett, mert Kun Andornak naponként kellett jelentkeznie. A rendőrség utján az egész városban keresték Kun Andort, de nem volt található. Erre az ügyészség közölte, hogy elment.

A körözések azonban még ki sem mentek, amikor Kun Andor telefonon felhívta az ügyészséget. Dr. Pop Florian ügyészségi titkárrel beszélt.

— Csak azt akarom mondani — hangzott Kun Anlor jelentkezése, — hogy ha megtalálnak keresnének, Gherlán vagyok, itteni rokonaimnál...

Az ügyészség így tudomásul vette, hogy Kun Andor Gherlán tartózkodik. A körözövelek nem mentek ki. Annál nagyobb feltűnést keltett tehát egy héttel ezelőtt az a Szatmárról jött értesítés, mely szerint Kun Andortól ott bizonyít-

ványt koboztak el, melyben felhatalmazása volt, hogy Fischer Adolf szatmári szeszgyárosnál vizsgálatot vezessen le és szükség esetén a gyárost le is tartóztassa.

„Ugy-e mondtam?“

A bizonyítván alapján Kun Andort az ügyészség azonnal letartóztatta. Mikor megérkezett, ez volt az első szava:

— Ugy-e mondtam, hogy valami ostobaságot fogok csinálni...

Az ügyészségen mindenki készségesen elismerte, hogy Kun Andor ezt előre megmondta, ez azonban nem segített rajta, mert a törvényszék és utána a táblai vádtanács is elrendelte ellene a haremennapi vizsgálati fogságot. Közben azonban az ügyészségi vizsgálat minden kis részletig akarta megállapítani, hogy Kun Andor miképpen akarta a nem mindennapi érdekességi akciót lebonyolítani. És ez a vizsgálat a legnagyobb meglepetéssel végződött.

Kun Andor a kihallgatáskor egészen naivnak látszó védekezést kezdett. Azt állította, hogy az okirathamisítást csak trükkből követte el, hogy ezzel megkapja a 100 ezer lejes kauciót. Kijelentette, hogy Fischer Adolf nevű szeszgyáros nemcsak Szatmáron, de egész Erdélyben nincsen.

Ő csak azért hamisította a bizonyítványt, hogy ezzel az eszközzel letartóztattassa magát és ezzel is dokumentálja, milyen ostobaságot tud elkövetni azért, hogy az 100 ezer lejét megkaphassa.

A vizsgálóbíró érthetően egy szót sem hitt el ebből a naiv mesének látszó elbeszéléseiből. A vizsgálat adatai azonban bizonyították, hogy ezuttal Kun Andor minden szava igaz.

A szatmári ügyészség ugyanis táviratban küldött átiratában igazolta, hogy

Fischer nevű szeszgyáros Szatmáron nincs és nem is volt soha.

Ilyen körülmények között Kun Andor Szatmáron zsarolni nem akart.

Hogyan került nyilvánosságra a manőver?

A vizsgálat többi adatai is igazolták, hogy Kun Andor a hamis bizonyítvánnyal nem szeszgyárost akart zsarolni, hanem ezzel akarta kényszeríteni az ügyészséget, hogy a 100 ezer lej kauciót visszafizesse. Mint megírtuk, Kun Andor egyik barátjával lépett összeköttetésbe Szatmáron. Ezt az embert, aki az egyik szatmári tanintézet tanára, kihallgatták. Kihallgatása során elmondta, hogy Kun Andor átadott neki egy ügyészségi igazolványt, azzal, hogy tegyen vele azt, amit akar. A tanu ezt eljuttatta a rendőrséghez, innen került az ügyészségre és a szatmári ügyészségtől Kolozsvárra. Közben pedig a tettes Gherlan türelmetlenül várta, hogy mikor fogják végre letartóztatni...

Bűncselekményt követett el Kun Andor?...

Kun Andor szenzációs trükkje az ügyészség körében a legnagyobb derűtséget váltotta ki. Bebizonyította, hogy humora van és ezt a humorát még a maga bőrén sem átalja érvényesíteni. E pillanatban annak eldöntésére szorítkozik az ügyészségi vizsgálat, hogy megállapítsa, vajjon elkövetett-e Kun Andor bűncselekményt azzal, hogy zsarolási szándék nélkül zsarolásra alkalmas okiratot hamisított? Az ügyészség az aktákat a táblai vádtanácsához tette át, mely annak idején Kun Andort kaució ellenében szabadlábra helyezte. A táblai vádtanács a héten fogja megmutatni, hogy megatotta-e Kun Andor trükkje vagy sem. A kedvező esetben Kun Andor, aki már két hete ül a „csinytevés“ következtében, szabadlábra is kerül, de esetleg a 100 ezer lejes kauciót is visszakapja.

És akkor Kun Andornak sikerült, ami aligha sikerült még emberfiának. Egy ügyes trükkel „megzsarolta“ az ügyészséget.

Leszurta a korcsmárosokat egy bukaresti hadnagy, mert nem kapott italt záróra után

A bukaresti Grivica-ut új véres szenzációja

Bucuresti-Bukarest, március 21. A Ca-lea Grivitei 156. sz. házban szombat éjjel borzalmas dráma történt. Petreanu Paul és Ioan hadnagyok születésnapjára ünnepet tartottak, amelyre vendégül látták 3 tisztársukat és 5 diákok. Éjjel 2 órakor elfogyott a bor, mire a fivérek tisztársukajukat elküldték a házban lakó vendéglőshöz italért. A vendéglő már zárva volt, a szolgál az udvarról vezető ajtón kopogott, ahonnan azt a választ kapta, hogy záróra elmúlt, nincs ital. A tisztárszolgá jelentésére a Petreanu fivérek maguk mentek a vendéglős lakásához, ér-

lyesen megzörgettek az ajtót és követelték, engedjék be őket, adjanak italt. A két férfi nyomásnak engedett az ajtó és beletétek a vendéglő egyik lakosbájába, ahol Iosipovici Ilie, a vendéglő pénztárosa és Victor Nicolae pincér aludtak. Veszekedés, majd verekezés kezdődött, melynek során Nicolae leütötte a fiatalabbik Petreanut, aki segítségért kiáltott. Erre bátyja bajonettjével leszurta a vendéglő két alkalmazottját. Iosipovici azonnal meghalt. Nicolae a kórházba szállítás közben. A helyszínére még az éjszaka folyamán megérkeztek a polgári és

katonai hatóságok, akik önvédelem esetét látják fennforogni, de az idősebbik fivért, Pault mindenestre őrizetbe vették.

A letartóztatott hadnagyot ma kihallgatta Turbatu ezredes és Palade kapitány. A hadnagy előadta, hogy részeg állapotban követte el a gyilkosságot. Felzigatta a két alkalmazott viselkedése.

Érdekes, hogy mindkét áldozat jugoszláv állampolgár és Ciolac Antics bukaresti jugoszláv követ ma a hatóságoknál érdeklődött a szerencsétlen ügy részletei iránt.

Averescu fulmináns vádbeszéde Goga Octavian ellen

„Goga lázadása már régen megkezdődött, csak alkalmas ürügyre várt“. Nemzeti agrár pártnak fogják hívni Goga új pártját

Bucuresti-Bukarest, március 21. Vasárnap Bukarestben összeült az Averescu-párt végrehajtó bizottsága. Az ülésen Averescu marsall mondott hosszabb expozét. Kifejtette, hogy Gogának és társainak március 12-i értekezlete teljesen alapszabályellenes volt és nem volt a néppárt végrehajtóbizottsági ülése, mert ezt csak az elnök hívhatja össze. Nem Goga alapította a néppártot, hanem ő és csak később lépett be Goga az ő pártjába. Averescu ezután hangsúlyozta, hogy

ő mindig következetes volt, ellentétben Gogával, aki naponként változtatja a nézetét.

Amikor Maniu után Mironescu következett, Goga felindultan jött hozzá és panaszkodott, hogy újból csalódott, de

ha ismét más jön Mironescu után, mint a néppárt, akkor meg fogja változtatni magatartását a legfőbb faktoral szemben.

Intrikák hosszú sora folyt állandóan Goga személye körül. A múlt évi kongresszus

után Turnu-Severinbe hívta Gogát, aki ünnepélyesen kijelentette előtte, hogy hű tagja a néppártnak és az is marad a marsall vezetésé alatt.

A marsall ezután foglalkozott az Indreptarea cikkeivel és megállapította, hogy

Goga lázadása sokkal előbb kezdődött, mint a sokat vitatott cikke megjelentek volna.

Csak ürügynek használta most fel ezeket a cikkeket, hogy pártbontásra oka legyen. Védi az Indreptarea álláspontját, amely egyenes és következetes és mély hazaszeretéből fakadó. Sajnálja sok régi hívének távozását és köszönetet mond azoknak, akik mellette kitarítottak, példáját adva a hűségnek és fegyelmeknek.

A végrehajtó bizottság ezután elhatározta, hogy Averescu beszédét manifesztum formájában nyilvánosságra hozza, Gogák múlt szombati értekezletét semmisnek nyilvánítja, mert a néppárt nevében nem volt joga határozni.

Az értekezleten egyébként az ismertebb tagok közül Coanda és Valeanu tábornokok, Negulescu, Trancu-Jasi, Meissner, Bucsanu volt miniszterek, Dobrescu, Otetelesanu, stb. vettek részt.

Itt említjük meg, hogy Goga nem ragaszkodik már a néppárt elnevezéshez és elhatározta, hogy nemzeti agrárpártnak fogja elnevezni pártját.

— Az olasz jegybank is leszállította a kamatlábát. Rómából jelentik: Az olasz jegybank a leszámítási kamatlábát 7 százalékról 6 százalékra mérsékelte. A rátacsökkenés hétfőn lépett életbe.

— Ezer embert tartóztattak le Berlinben. Berlinből jelentik: Berlin északi városnegyedében, egy melegezőben a rendőrség ma ezer embert letartóztatott. Óriási feltűnést keltett, amikor hatalmas teherautók robotgattak a melegező elé és a letartóztatottakat a rendőrigazgatóság szállították. A kihallgatás során kiderült, hogy a letartóztatott egyének között harminc veszedelmes betörő és zsebmetész, továbbá orgazda van, akiket már régóta keres a rendőrség.

US HÓ 22.
or sem hajolt
egyalább Hámán
ei Istene előtt,
várta a Gond-
tett minden-
yegető vész el-
né, életét koc-
népéért, hité-
m gondolt rá,
dó, mint kor-
kában keresse
eltitkolva ere-
véreit. És a
or azelőtt és
te minden ter-
megmenekült
adalmasan ke-
noszsága nap-
tt, hogy Mor-
entette meg, a
at nevelt, hogy
szerény, de
adatos ember-
emberül meg-
áldásával lett,
lomban ember-
m borult le.
multak el, a
fél és mindig
és gyűlölet
erőszaakkal és
t rágalmakkal
hamisítani. Egy
ul hadba egy-
szág- és had-
nak. És Mor-
nem borul le,
történeti ut-
számára ki-
porus
orut
Glass szená-
amok kijelen-
tni. Mit fog-
k ebbe a ki-
boruba kez-
sem lehet. —
— A hábo-
s kiirtottuk!
21. Stimson
tegnapi be-
nyilatkozatot
hírek, hogy
ezőivel a ha-
vonatkozóan
na, teljesen
alásokat az
alában nem
ölt
egész ügy a
legszelebb-
ta a felpere-
kat, akik a
ltak és ezek
ki időközben
adták, hogy
tozva akara
n végrende-
lperesek ez-
hogy Ficsor
ember volt.
em volt nor
fejlesztével a
esetnek, ki-
végrendelet
vagyonát a
ztani. A bi-
a, hogy Fi-
ki az örök-
leg Kolozs-
nyole napig
önváltan el-
t azért nem
mert köztu-
ny és a sze-
egíteni. Ha-
ajra jómód-
esen mindig

RÁDIÓ MŰSOR

Kedd, március 22.

Bukarest. 18.10: Könnyű zene. 19: Blö adás Goethéről. 19.40: Goethe ünnepély. Budapest. 17: Hangv. 20.15: Goethe ünnep. 22.30: Goldmark: Zongorakvintett. 22.30: Grammfón.

Bécs. 5.05: Grammfónon operettrészletek. 5.45: Táncczene. 7.40: Piccaver tenorista dalestje.

Königswusterhausen. 6.15: Emlékszed Goethéről. 10.50: Koncert. Berlin. 6.40: Klasszikus zene. Heilsberg. 6.55: Német dalok. Breslau. 6.35: Esti zene. Lipse. 5.30: Beethoven zongoraművei Hamburg. 10.50: Koncert. Köln, Langenberg. 7.30: Goethe: Faust Varsó. 16.40: Grammfón. 20.15: Chopin koncert.

Poznan. 20.15: Zenekari hangv és dalok. 22.10: Tenordalok.

Milánó. 20: Grammfón. 20.45: Goethe ünnepély.

Róma. 7.30: Operaáriák. 21.10: Zenekari hangverseny.

Prága. 19: Beethoven: Egmont nyitány.

Pozsony. 17.30: Könnyű zene.

Szerda, március 23.

Bukarest. 20. Brahms szonáta. 20.45: Zongorahangverseny. Scarlatti, Schubert. Liszt, Debussy, Albeniz művei. 21.15: hegedűhangverseny.

Budapest. 9.15: Könnyű zene. 12.05: Hárfá és énekkoncert. 15.30: Morse tanfolyam. 16: Háztartási előadás. 17: A japán-kínai háborúról. 17.30: Grammfón. 20.15: Haydn koncert. Utána hírek, majd cigányzene.

Bécs. 8: Klasszikus operettek. 10.15: Cigányzene.

Berlin. 6.30: Klavirzene.

Heilsberg. 9.10: Szor. zene.

Breslau. 7.20: Szórakoztató zene.

Lipse. 7.05: Lehár és Strauss művei. 9.15: Tarka óra.

Köln—Langenberg. 8: Táncczene.

Frankfurt. 7.35: Goethe ünnep. 7.50: Vilharmónikus hangv. 9.30: Hegedűhangverseny.

München. 7.45: Wagner est.

Varsó. 17.35: Zenekari hangv.

Poznan. 19.35: Grammfón.

Milánó. 20.30: Grammfón. — 20.45: Operett.

Róma. 20.45: Opera.

Prága. 18: Grammfón. 19.20: Oboazene. 19.55: Táncczene. 21: Katonazene.

Pozsony. 19.35: Goethe ünnep.

Kassa. 19.20: Saxofonhangv.

Brünn. 19.20: Grammfón. 19.55: Szimfonikus hangv.

Leningrád. 19.30: Koncert.

London. 19.30: Könnyű zene. 21: Zongorahangv. 23.35: Táncczene.

Stockholm. 2.25: Táncczene.

Oslo. 20: Zenekari hangv. 22.15: Operadettek.

Párizs. 21.45: Goethe ünnepély.

Svájci Adó. 6: Hangv. 8.40: Grammfón. 9.30: Operett.

5 drb. autobusz

Chevrolet-gyártmány, 18 ülőhelyes eladó. Megtekinthetők üzemben 3 drb Szilágysomlyón, 2 darab Perry cégnél Clujon.

Méra & Comp.
Simleul-Silvaniei

Rádiosok!

Technicumnál Reg. Ferdinand 33. mélyen leszállított árak mellett vehet:

Hálózati készülék: Lumafon 4+1 lámpás	7000
Hálózati készülék: Lumafon 3+1 lámpás	6000
Hálózati készülék: Ingelen 3+1 lámpás	6000
Minerwafon beépített hangszóróval 3+1 lámpás	6500
Kapsch beépített hangszóróval 3+1 lámpás	6500
Eumig beépített dinamikus hangszóróval	14000
Telepes készülék: 3+1 lámpás	1500
Telepes készülék: 4+1 lámpás	2500

Rádiosok!

Nagy repriz, repriz helyárrakkal!

A nagy attrakció!

Pompás varieté-sláger **Lehár** zenéjével, **Tauber** **Richard** énekével és **Margo Lyon** táncával

Keddtől az **ASTRA** Mozgóban!!

Megszűnik a kolozsvári népkonyha, ha nem jön idejében segély a közönség részéről

Eddig 46 ezer adag ebédet osztottak szét, összesen 130 ezer lej értékben

Cluj-Kolozsvár, március 21. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Nehány héttel ezelőtt nyílt meg Kolozsváron a zsidó népkonyha, mely rövid idő alatt szép szociális hívatást töltött be. A népkonyha eddig 46.000 adag ételt osztottak szét, összesen 130.000 lej értékben. A zsidó népkonyha bekapcsolódott a városi tanács munkanélküli segélyakciójába és a városban élő munkanélküliek nagytömege kapott a melegedőben ebédet.

A népkonyhát eddig a város mellett a város társadalmi is támogatta. Az utóbbi napokban azonban a közönség áldozatkészsége alább szállott. A népkonyhának rendkívül nagy költségei vannak és ezeket csak a közönség adományaiból lehet begyűjteni. A népkonyha helyzete ma már olyan nehéz, hogy az akció kezdeményezői azon a ponton vannak, hogy az ebédek kiosztását beszüntesse. Az akció vezetői most azzal fordulnak a közönséghez,

hogy újabb adományokkal igyekezzenek a népkonyha segítségére sietni, mert ha nem, úgy a nagy szociális hívatást betöltött étkezőhelyiséget beszüntetik.

A népkonyha vezetősége azt tervezte hogy Purim alkalmával a népkonyhán étkező zsidóknak tis juttat valamit az ünnep hangulatából. Éppen ezért kér minden zsidó gazdasszonyt, hogy egy-egy tepsit küldjön a zsidó népkonyhára, hogy minden szegénynek legalább egy darabocskát jusson az ünnepi tésztából.

A népkonyha vezetősége egyébként hétfőn délelőtt küldöttségileg járt a városházán, ahol interveniált a város által kiutalt 50 ezer lejes segély kifizetése érdekében. A város ugyanis a kiutalt 50 ezer lejből csak 10 ezer lejt fizetett ki eddig a népkonyhának. A város vezetősége ígéretet tett, hogy a segélyt azonnal kiutalják.

KÖZGAZDASÁG

A nagyváradai Háztulajdonosok Szövetségének memoranduma a háztulajdonosok szanálása érdekében

Oradea-Nagyvárad, március 21. A nagyváradai Háztulajdonosok Szövetségének legutóbb tartott közgyűlése kiküldött egy dr. Lázár Livius, dr. Gáspár Gyula, dr. Lengyel Zsigmond, dr. Váradi Ödön, dr. Klein Dezső nagyváradai ügyvédek által álló bizottságot, azzal a megbízatással, hogy dolgozzon ki egy memorandumot a háztulajdonosok szanálása érdekében. A bizottság e memorandumot a megbízás alapján el is készítette, ennek megfelelőleg a Háztulajdonosok Szövetsége az alanti memorandumot küldte el a kormány tagjainak, valamint a törvényhozó testületek elnökeinek.

ELNÖK UR!

Az általános gazdasági válság következtében a városi háztulajdonosok is anyagi romlásba jutván e társadalmi

réteg megmentése és a közgazdasági helyzet egyensúlyának fenntartása érdekében a Parlamenthez a következő kérelmet nyújtjuk be, és mély tisztelettel kérjük, hogy addig is míg a háztulajdonosok gazdasági helyzetének orvoslása végleges formában megtörténik, méltóztatassék a behajtási eljárás felfüggesztése tárgyában törvényjavaslatot előterjeszteni.

Figyelemmel az egyetemes gazdasági válságra, figyelemmel a küszöbön álló mezőgazdasági konverzióra és a végrehajtási eljárásoknak a mezőgazdálkodással szemben történt felfüggesztésére, amely intézkedések legalább is átmenetileg az összes társadalmi rétegek fizetési képességét érzékenyen érinti, nyilvánvaló, hogy a városi háztulajdonosok helyzete nem csak közvetlenül, hanem közvetve is a bérlők helyzetének megromlása által nagy mértékben rosszabbodik. Kétségtelen az is, hogy a bérleti viszonyt szabályozó törvények, amelyek a kivételes helyzetet még mindig érvényben tartják, mélyen és érzékenyen érintik a városi háztulajdonosok érdekeit. Továbbá az ingatlanok értékének nagy mértékű csökkenése, a pénz vásárló erejének emelkedése a háztulajdonosokat terhelő mértékű összegű kamatok, amelyek az évek során át az ingatlan értékét jóval túlhaladó összegig halmozódottak fel, végül az

a körülmény, hogy a még a konjunktúrális időkben megállapított állami és városi köztartozások ma már elviselhetetlen terhet jelentenek, teljes mértékben nem csak indokolttá, de egyenesen kényszerítővé teszi a háztulajdonosok anyagi helyzetének törvényhozási szabályozását. Kiemeljük azt a körülményt is, hogy Argetoianu pénzügy miniszter ur a parlamentnek ez évi március 15-ik napján tartott gyűlésén kijelentette, hogy a törvény a mezőgazdasági konverzió életbe léptetése után a városi háztulajdonosok helyzetének orvoslására is megoldást fog keresni. Tervezetünk a következő:

1. Addig is amíg a törvényhozás véglegesen szabályozza a városi háztulajdonosok tartozásait tekintetében az orvoslási eljárást, ezen adósságok tekintetében a behajtási eljárás a háztulajdonosoknak összes ingó- és ingatlan javaira vonatkozólag felfüggesztetik. A követelések biztosítására szükséges behajtási lépések megtehetőek ugyan, azonban semmi olyan joglépés, amely által a háztulajdonosoknak bármely vagyona vonatkozóan akár tényleges birtoklása, akár tulajdonjoga elvonatnék, nem eszközölhető, vagyis a háztulajdonosok ingó- és ingatlan javaira sem végrehajtási zárlat nem foganatosítható és árverés nem tartható.

2. A felfüggesztések egész időtartama alatt a háztulajdonosok által a Banca Nationala mindenkor kamatlábának megfelelő kamat fizetendő.

3. A felfüggesztés hatálya nem terjed ki a kincstár, a vármegyék és községek közterhet képező követeléseire.

A Nagyváradai Háztulajdonosok Szövetsége.

Dr. Lázár Livius elnök, Dr. Váradi Ödön társelnök, Dr. Lengyel Zsigmond ügyvezető elnök.

EGYESÜLETI ÉLET

Orvosi szakülés: A „Paul Ehrlich” orvostudományi egyesület folyó hó 17-én tartotta XXIX-ik rendes tudományos ülését dr. Elekes Miklós üléselnök vezetésével. A tárgyszókat dr. Herskovits I. röntgenológus közlése nyitotta meg, aki a jelenlegi influenza járvány két fontos szövődőmennyéről: A Highmore üreg és a füllel összefüggő csésznyulvány gyulladásáról mutatott be jólsikerült röntgen felvételeket. Majd dr. Grünwald demonstrálta egy gyermekkori tüdőgyulladásról esatlakozó tüdőtüdőgyógyult esetét. Ezután dr. Farkas Imre belgyógyász tartotta meg jubilláris előadását: „Ötven év a tuberculózis bacillus felfedezése óta” címen. A nagyvonalú ismertetés vázolta Koch Róbert utját a vidéki orvosi rendeltől a tudományos kutatás legmagasabb csúcsáig. Korszakalkotó, alapvető felfedezései. Nagy felkészültséggel ismertette a tudomány 50 éves harcát a tbc. bacillus, az emberiség ezen végtelen ellenségével, a diagnosztikai eljárásokat, gyógyítási törekvéseket és eredményeket a betegség megelőzésének feltételeit. Saját praxisából egész sorát mutatja be röntgenfelvétellel ellenőrzött eseteinek. A kezelés folytán ismételt röntgen felvételek bemutatott képei meggyőzően szemléltették, hogy szakavatott gyógyítással győnyörű eredményeket lehet a tüdőtuberculózis elleni küzdelemben elérni. A mind végig nagy érdeklődéssel kísért előadást nívós vita követte, melyben résztvettek dr. Hart, dr. Traub, dr. Grünwald, dr. Herskovits. Az ülést dr. Engelberg Oszkár (Dés) referátuma zárta be, amely egy figyelemreméltó idegrendszeri betegség esetét ismertette, ahol a súlyos beszéd és írászavar mellett a rajzkészség teljes érintetlensége volt feltűnő. Az esetet dicsőretreméltó igyekezettel és tudományos megfigyelés alaposával dolgozta fel a szerző. Munkájából a vidéki kártárs nagy tudományserete nyilvánvaló meg. Az előadáshoz Dr. Goldberger, Dr. Elekes szóltak hozzá.

Herzi: „Vám

„Ribajná meghalott

Cluj-Kolozsvár, március 21. Arminról szól ez a sánta magyar zsidó már, török-e vagy a tizenkét nyelvet beszélő konysággal, öt vallástól kettőnek papja” — dar írja naplójában.

Rabbi Elie Ta fia

És aki még sem sem német, — hanem zsidó.

Születésének századik évfordulójára néplai ma nemcsak a kultúremberiség. So Magyarul, németül, csaknem minden kultúremlék, tudósok keikben, hogy milye futott meg, micsoda milyen küzdelmekkel az egész kultúrviág letét, hogy nyelvku nyos munkásságával

Vám

A negyedik kongresszus a világ cionistáiban hajszolta a cionizmus elterjesztését Konstantinápolyban.

A palesztinai kolonizációs bizottság elnöke, De sehol semmi közjogi biztosíték és sehol semmi fenyegetés és magyarázat. Vezért és élete nagy

Ekkor értesült Herzi magához hívta a dapesti egyetemi tanácsot, hogy Törökországban kezdte pályáját, a nagyvezír bizalmas tanácsosának a tanács

„Vám

Bensőséges barátság, férfiú között és ettől Vámbéry lett az ország a konstantinápolyi püspök, a nagyvezír bizalmas tanácsosának a tanács

„Vámbéry bácsi, az én értékem meg egymást magának állítam önére, a piramisát egyenlőre segítettem elők népmunka hazatéréséért, dalatos élete olyannak csak erre lett volna írja Herzl egyik levele.

Aztán egy levél Vámbéry nem lehet kéri a tőle) semmit.”

Herzl újra ír Vámbéryre, hogy az audien Rendkívül izgatott kongresszus már külső semmiből semmi. Az döntik. Közben válnak. „Ön egy gyaur, akinek rohan és nem veszi el a kivánt levél elmenet.”

De amikor, a londoni kongresszus után Herzl Vámbéryhez, a „sánta melettszavát adja, hogy fogadni fogja őt. Ezen az ígéreten, aminek a mástól függ... Vagy a dolgában?...

Vámbéry ká a szultánt

Herzl nem sokára utazott Vámbéryre. Közli már személyesen leu, aki szeretné, ha jó

Megkezdődött a tavaszi ruhák olcsó tisztítása és festése az „UNIO“-nál

Herzl: „Vámbéry bácsi zsidó ember“

Vámbéry Armin, Abdul Hamid török szultán és Herzl Tivadar

Rabbi Eliézer Wamberger sánta fia, aki nem tudta zsidó-e vagy angol és segítőtársa volt Herzlnek a cionista mozgalomban

„Ribajno sel ajlom“-ot kiáltott Vámbéry Armin, amikor meghallotta az Uganda tervet

Cluj-Kolozsvár, március 21. Vámbéry Arminról szól ez a riport. „A különös sánta magyar zsidóról, aki nem tudta már, török-e vagy angol, aki németül irt, tizenkét nyelvet beszélt egyforma folyékonyan, őt vallásnak volt a híve és kettőnek papja“ — ahogyan Herzl Tivadar írja naplójában.

Rabbi Eliézer Wamberger sánta fia

És aki még sem volt török, sem angol, sem német, — hanem egészen közönségesen: zsidó.

Születésének századik évfordulóját ünnepli ma nemcsak a magyar, de az egész kulturemberiség. Sokat írnak most róla. Magyarul, németül, angolul és Európa csaknem minden kultúrnyelvén. Kiváló publicisták, tudósok írják méltató cikkekben, hogy milyen hatalmas karriert futott meg, micsoda eredményeket ért el, milyen küzdelmekkel harcolta ki magának az egész kulturvilág csodálatát és tiszteltét, hogy nyelvújításával, tudományos munkásságával mily grandiózus ér-

Vámbéry Armin — a cionista

A negyedik kongresszusra készülődtek akkor a világ cionistái. Herzl lázas tempóban hajtotta a cionista diplomáciát. Konstantinápolyban, Bécsben, Londonban a palesztinai kolonizációhoz szükséges jogi biztosíték és a „charter“ elnyeréséért. De sehol semmi eredmény. A kilátások egyre sötétebbek. A cionista táborban egyre nőtt az idegesség és a türelmetlenség. Mintha minden összeomlással fenyegetne és maga alá akarná temetni a Vezért és élete nagy álmát...

Ekkor értesült Herzl arról, hogy a szultán magához hívta Vámbéry Armin, budapesti egyetemi tanárt, akiről tudta, hogy Törökországban, mint kávéházi énekes kezdte pályáját, másfél évvel később a nagyvezír bizalmasa lett, majd a szultán hugának a tanítója és ma: a szultán

„Vámbéry bácsi zsidó ember“

Bensőséges barátság fejlődött ki a két férfi között és ettől az időtől kezdve Vámbéry lett az összekötő kapocs Herzl s a konstantinápolyi porta között.

Sűrű levelezés indul meg közöttük. Herzl „bácsi“-nak vagy „kedves bátyámuramnak“ szólította Vámbéryt és leveleibe mindig belecsusztat egy pár magyar szót.

A Mamzer

„Vámbéry bácsi, zsidó ember“... Ezért értjük meg egymást... Királysírt akar magának állítani önéletrajzával. Koronázza meg a piramisát ezzel a fejezettel: hogyan segítettem előkészíteni a zsidóknak, népemnek hazatérését! Az ön egész csodálatos élete olyannak fog tűnni, mintha csak erre lett volna predestinálva“ — írja Herzl egyik levelében.

Aztán egy levél Vámbérytől: „Írásban nem lehet kérni a Mamzertől (szultántól) semmit.“

Herzl újra ír Vámbérynek, hogy eszközölje ki az audienciát a szultánnal. Rendkívül izgatott és türelmetlen. A kongresszus már küszöbön van és még semmiből semmi. Az izgalmak ágyba döntik. Közben válasz jön Vámbérytől: „Ön egy gyaur, aki tuskön-bokron át rohan és nem veszi észre a török sírokat. A kívánt levél elment a szultánhoz.“

De amikor, a londoni negyedik kongresszus után Herzl Budapestre siet Vámbéryhez, a „sánta magyar zsidó“ becsületességét adja, hogy: a szultán májusig fogadni fogja őt. Herzl csodálkozik ezen az ígéreten, amely végeredményben mástól függ... Vagy ennyire biztos lenne a dolgában?...

Vámbéry káromkodik és szidja a szultánt

Herzl nemsokára újra Pestre érkezik. Vámbéry hívja. Közli Herzlrel, hogy most már személyesen leutazik a szultánhoz, aki szeretné, ha jóviszonyt teremtene

tékeket adott az emberiségnek — a szentgyörgyi rabbi Eliézer Wamberger sánta fia: Vámbéry Armin.

Az ünnepi cikkekben és beszédekben még arról sem feledkeztek meg, hogy zsidó volt. Különös hajtása ennek a csodálatos fajnak. Hogy „nemcsak a magyar nemzetnek, de a világ zsidóságának is becsületet szerzett.“

Amikor még tiltott gyümölcs volt Cion

Csak hogy Vámbéry nemcsak a budapesti izraelita értelemben volt zsidó. Ebből a zsidóságból édeskeves lüktetett benne. De annál több a zsidóság hamisítatlan őseréből, amely őt, ezt a hitetlen világpolgárt, a zsidó nemzeti mozgalom hatalmas segítőeszközévé kovácsolta, abban az időben, amikor még tiltott gyümölcs volt a cion eszme és abban a Magyarországon, amelyben az asszimilációs örület elfojtott minden pozitív zsidó megmozdulást.

Erről a Vámbéryről: a cionistáról szól ez a riport.

asztalnál eszik, vele együtt, ujjával, egy tából...

„Ha segítetek, csak az ügyért teszem“

Herzl Konstantinápolyba küldte követét, Hechler, az anglikánus papot. Vámbéry megígérte közbenjárását és újra kigyulladtak a remény sugarai. Vámbéry azonban nem tudta beváltani a hozzáfűzött reményeket. A szultán röviden elutasította. Amikor Herzl megkapta a kedvetlenül siffirizott sürgönyt, nyomban vonatba ült és Vámbéry elé utazott Mühlbachba. Vámbéry meleg zsidó szívvel fogadta Herzl. Segíteni akar. „Nincs szükségem pénzre — mondja — gazdag ember vagyok. Arany beefsteakot nem ehetem. Kamataim felét sem tudom elkölteni. Ha segítetek, csak az ügyért teszem.“

meg közte és az angol király között. És így ki fogja eszközölni az audienciát is Herzl részére.

Vámbéry csakugyan elutazott. Nemsokára azt üzeni Herzlnek: „Tartsa magát utrakészen“.

A várakozás türelmetlen napjai következnek. Semmi hír. Végre egy távirat Konstantinápolyból. Vámbéry Pestre rendeli Herzl.

„Káromkodások özönével lépett ki a vonatból a nagyszerű öreg. Az állomás csarnokát rengett a hangjától, mert nem volt hordár kéznél. En és a fia (Ruszt) segítettek le a podgyászát és vittük a kocsimig. Utközben szidta a szultánt, hogy oly sokáig tartóztatta. De az eredmény az, hogy fogadni fog! Nem mint cionistát, hanem mint a zsidók főnökét!“ — írja Herzl naplójában.

„Ilyen lehetett Krisztus is“

Vámbéry elmondja, hogy hatszor hívta

magához a szultán, amíg végre beleegyezett Herzl fogadásába.

„Ez az ember örült és rabló. A legújabb, hogy lefoglaltatta a gész európai postát. Háborút nem fognak ezért kezdeni — gondolja...“

„Azt akarom, hogy a cionizmus tovább éljen, ezért szerettem meg önnek az audienciát. Különbben nem léphetne a kongresszus elé.“

1901 május 17-én fogadta Herzl Abdul Hamid. 1902-ben már magától hívta Konstantinápolyba a „zsidók főnökét“. El volt ragadtatva tőle. Ilyennek képzelte a régi profétákat. Ilyen lehetett Krisztus is — mondotta a szultán Vámbérynek...

De a charter mégsem jött meg. Vámbéry azonban ezután sem hagyta el a cionizmust.

Gelobt is' sem-jiszborach

Amikor Magyarországon is kiesirázott a cionizmus első magva, Vámbéry kezét dörzsölve mondotta Gabel Gyulának, aki Herzl megbízásából kereste őt fel:

— Örülök, boldog vagyok, hogy ez a szentcélu mozgalom, amelynek egész szívvel vagyok a munkása, itt is lelkes hívőkre talált. Nagyon aggódtam, hogy szűkebb hazám távol állott a mi nagy munkánktól...

Harmadnapra már 26 cionistánk volt — írja Gabel Gyula. Felsietünk Vámbéryhez, hogy referáljunk neki az eredményről. Gyönyörűséggel a lelkében bicsegtet körül hatalmas könyvtárszobáját:

— Gelobt is' sem-jiszborach... gelobt is' sem-jiszborach — mondogatta.

1902 június 1-én volt a pesti cionisták alakuló közgyűlése.

— Magam is ott leszek — mondotta Vámbéry Gabeléknak, — de nem mehe-

tek be a terembe. Hanem a Newyork előtt fogok fel-alá sétálni, hogy mindenről azonnal értesülhessek. Hátha szükség lesz rám is. Könnyen megtaláltak a sétálók között... és sántító lábára mutatott.

Igy is volt. A közgyűlésről ötpercenként kapta meg a „haditüdősitásokat“ az öreg mester. És amikor Szabolcsi Miksa az „Egyenlőségben“ éles kirobbanást intézett a cionisták ellen — Vámbéry a „Független Magyar Hetilap“-ban szállott síkra a cionizmusért.

Ribajno sel ajlom...

És még egy epizód Gaber Gyula feljegyzéseiből.

1903-ban volt Jomkippurkor. Akkor jött meg a „Welt“ legújabb száma az „Uganda und der Zionismus“ című cikkel. Kétségbeejtő. Herzl fel akarja cserélni Erec Jiszraelt Ugandával?...

„Frohantam Vámbérihez. Dolgozószobájának egyik ablakmélyedésében egy „Ráávon“-szidurból imádkozott.

— Mih oza ide, e nagy napon? — kérdi.

— Olvassa el Mester, ön is meg fog döbenni.

Vámbéry olvasni kezd. Egyre izgatottabban. Aztán magából kikelve kiáltott fel:

— Ribajno sel ajlom, was will der Jung...! Hát mit akar ez az ember? És mit szól ehhez Nordau? Bonim gidáti v'rajmanti v'hém posu bi...! Térdeimen neveltem fel őket és ki akarják szakítani lelkemből legszentebb ideálokat. Hát ezért veztettem be Herzl a szultánhoz?!

Percek multak el, amíg lecsillapodott...

Másnap ő koncipálta az első cikket, amely névalírással nélkül jelent meg az U. W.-ben a „vakmerő terv“ ellen.

Jeruzsálemért.

Később aztán Vámbéryvel együtt az egész cionista világ meggyőződött róla, hogy igazságtalanul zudították a támadások özönét Herzlre, akinek egyedüli ideálja a zsidó Palesztina volt.

Az egész terem megremegett, amikor az Uganda-kongresszus végén, a közeledő halál féhérségével az arcán, esküre emelt kézzel világgá kiáltotta a betegszivű Herzl:

Száradjon el a jobбом, ha elfelejtetek Jeruzsálem!“

...Néhány hónapra rá Vámbéry Armin az egész zsidó világgal együtt siratta, — a halott Herzl... —

Danzig Hillél.

Általános lakbérredukciót hoz Pop Valér lakástörvényjavaslata

15, 20, 25 és 30 százalékkal redukálja az ötéves lakók lakbérét a törvényjavaslat

Bucuresti-Bukarest, március 21. Pop Valér igazságügyminiszter munkatársunk kérdésére nyilatkozott a lakbérleti törvényről a lapokban megjelent hírekről. A készülő törvény a folyamatban levő lakbérleti szerződéseket egy évre meghosszabbítja, elsősorban a tisztviselők, nyugdíjasok, másodsorban a kereskedők, iparosok és gyógyszerészek részére, ha ezek öt év óta bérlék az illető helyiségeket. A bérlés szállítás a tisztviselőknél és a nyugdíjasoknál 15, illetőleg 20 százalék lesz, aszerint, hogy a háztulajdonosnak csak az az egyetlen ingatlana és az tiz szobánál kisebb, vagy több és nagyobb ki terjedésű ingatlana van. A második kategóriában a leszállítás ugyanilyen elvek szerint 25, illetőleg 30 százalék. A redukciónak az 1929 október 26-i bé-

rekre vonatkozik. Abérlő elveszti a bér kedvezményre való jogosultságát és általában a meghosszabbítást, ha bérét május 6-ig nem fizeti ki, ill. hanem tesz le olyan garanciát, amely három havi bér értékével egyenlő. A bérfizetés csak meggyőzően megegyezéssel havonta történhetik. A háztulajdonos bérlő és a lakó közötti megegyezéssel havonta történhetik. A háztulajdonos bérlő köteles saját házába elköltözni, ahonnan a lakókat kitelepiheti.

— Még nem találták meg az ellopott hawaii nagyértékű tollpalástot. Berlinből jelentik: Még nem találták meg azt a nagyértékű hawaii királyi tollpalástot, amelyet Arthur Pfliegerhart egyetemist hallgató a göttingeni egyetemi néprajzi muzeum birtokából eltulajdonított.

Husvételi meglepetés! Ez a szenzáció!

SZINHÁZI ÉLET

husvétli albuma, több mint 200 oldal. Hunyadi Sándor regénye. Dupla kottamelléklet. Boldog Ujesség. Egy teljes szindarab melléklet

Ára csak 30 lej

Husvét után: minden szám eladási ára hetenként csak 30 lej

A válság virágai

A válság sokáig néma volt. Csak könyvek, lapok, folyóiratok cikkeiből és a kereskedők, munkások lehorgasztott, kétségbeesett tekintetéből tudtuk és tudjuk, hogy válság van. Válság! A szó maga csaknem lágy, csaknem zenei hangzású. A kemény mássalhangzók — magyar változatában — hiányzanak belőle. Meleg, szép rimet lehetne találni rá. De benső tartalmában is van valami megnyugtató. Válság: annyit is jelenthetne, hogy valami rossz válságban van és hovatovább valami jó sül ki belőle.

Amíg ezt hitték, amíg ezt remélték az emberek: addig a válság néma volt. A kedélyt, a lelket, az agyat, a tekintetet úgy vonta be halkán, lassan, alattomosan, mint hideg télben a jégvirág az ablakokat. Hideg és borzongató szépség volt benne: a tragikus feszültségek borzongása.

Vonaton, társaságban az emberek, főleg a kisémberek, tehát a legfőképpen érdekeltek, nem beszéltek róla. Lehajtották a fejüket, a kétségbeesésük fagyos mosolyba, valami istenes, irreális remény be fordult át. Hallgattak. Hallgattak a készülő vihar némaságával, a letűrt, meggyalázott emberség belső, lázadó méltóságáért. A szenvedésük felémelte őket, mert e szenvedésben az igazság lángja égett. Láng, fények virága, a kortársi sorstragédia feszültsége, mely ha egyszer kirobban: nem sikoltás, hanem dübörgés támad a nyomában.

A válságnak most már elmúlt a néma, nyomasztó csöndje. A megindult olvasás, mely szerte a vasúti vonal mentén tavakká változtatja át a hó szikrázó végtelenségét: a nyelveket is megoldotta. A természet tavasza még késik, de a nyelvek tavasza már itt van. A szenvedők beszélnek. És ez a beszéd minden más normális idők köznapjai beszédétől eleve különbözik. A legvéresebb, legkegyetlenebb realitás ölelkezik benne valami csodálatos, rendszerbe nem foglalható és nem foglalható filozófiával. Éhező ajkakon a kedély melegsége vegyül el a lázadó gondolat kémlelőn ösztönözésével. A válság virágai ezek: szebb és hervadóbb virágok minden írott költészet virágánál, minden írott gondolat forradalmiságánál. Szépek a Baudelaire által hallhatatlan stófkába foglalt gonoszág-virágainál is.

...A kemény fapadon egy váradi munkás ül. Két év óta munkanélküli. Térkép-szerűen összefoltozott ruhája fölött borotváltan arc néz ki a havas-vizes tájba. Kék szeméi fojtott, mosolygó könyvektől nedvesek. Négy gyermeke van odahaza. Megszólal és szavaiból a válság villama csap ki:

— Akár hiszik az urak, akár nem — így szólítja rongyos társait: urak! — az én házamban két év óta egy kanál tej sem fordult meg a gyermekek szájában. Most már mindent eladtam, a munkanélküli segélynek se hire, se hamva.

Egy fiatal, villogó tekintetű fiatal ember szólal meg vele szemben:

— Vigye az ördög a segélyüket: munkát adjanak! S aki nem akar dolgozni, azt löjjék főbe.

Egy harmadik jegyzi meg:

— Válság van? Panamára még mindig százmilliók akadnak. Ha ezekből a százmilliókból közmunkákat rendelnének el, mindjárt megfoghatnák az éhezők számát. De hát az állam nem tesz semmit. A miniszterek jól élnek, mással nem törődnek.

Ugy ejti ki ezt a szót: állam, mintha valami emberföltötti, megfoghatatlan fogalom volna. Talán maga a Gondviselés. A váradi munkás folytatja:

— Mindezt az emberek csinálták. Az Uristen nem felelős érte. Persze most könnyű mindenért az Uristent okolni.

— Maga hívó talán? — jegyzi meg gunyosan a villogó szemű, fiatal munkás.

— Nem vagyok vallásos — erősítgeti a váradi munkás. De Isten van. És Isten nem felelős az emberekért. Hát felelős az igazságügyminiszter azért, hogy sok a rabló és a gyilkos?

— Nem. A miniszterek a saját panamáikért sem felelősek — jegyzi meg valaki.

A fülle egész közönsége, fajra és felekezetre való tekintet nélkül, helyesle eme utóbbi kijelentésnek.

Egy fiatal, vékonypénzü katoná friss, omlós rozskenyeret vesz ki a torniszterjéből. Szótlanul veszi elő a bicikliját és négyfelé vágja a kenyeret. Szétosztja utitársai között. Azok mohón, jóízűen falatozzák be Isten áldását.

— Mi szívesen adnók oda mindennapi kenyereink felét a munkanélkülieknek — mondja. — Valakinek meg kellene szervezni a dolgot.

— Munkát adjanak! — harsog fel ismét a fiatal munkás hangja. Egy életet keresztül még sem koldulhatunk. Ezért teremtetett volna bennünket Isten a világra?

— Isten van, fiatal ember, csak az emberek gonoszak! — mondja ismételt és még nyomatékosabb hangsúllyal a váradi munkás.

Most mélyeséges csönd áll be. A vonat kerekeli békebeli ritmussal zakatolnak. Szűrés, kíváncsi szemű parasztok nagy érdeklődéssel hajolnak a vitatkozó proletárok felé. Amikor a váradi munkás Istenről beszél, mindig helyeselnek. De helyeselnek akkor is, mikor a fiatal, haragos munkás munkát követel.

A hegyeken a hó még szűzi érintetlenségben hever. De lenn, a völgyekben már vésztojósóan fodroznak a hó igája alá felszabadult vadvizek.

— Soká már nem mehet így — törli meg a csendet megjegyzésével valaki.

A borotváltan, éhező arcú, térkép-szerűen foltozott ruhájú munkás most helyesel:

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

Ma este vidám Purimest a Magyar Színházban

Este fél 10 órákor veszi kezdetét a Magyar Színházban a Vidám purimi est, amelyen a színház java-erői fogják mulattatni a közönséget. Szabó Imre két új egyfelvonásos kerül bemutatásra. Színe kerül a purim est rendezőjének, Felhő Ervinnek egy kacagtató egyfelvonásos. Azonfelül ő maga adja elő purimi strófát. Játsszani, énekelni, táncolni és kuplézni fognak: László Andor, Major Kató, Felhő Ervin, Leövey, Réthely, Keleti Aranka, Vass Piri és a színház minden számottevő tagja.

Az előadás keretei között Izrael Henrik jiddis purimi kuplékat fog énekelni. A színház igazgatósága módot akar nyújtani mindenki számára, hogy a kedd esti vidám előadást végigélvezze és ezért igen olcsó mozihelyárokat állapított meg. Az előadás egyébként a Keren Kajemeth céljait is szolgálja.

Urban a Shanghai-Express

A Shanghai-express szédítő sebességgel dübörög keresztül Kelet-Kína végtelen pusztaságain. Sötét éjjel és nappal, napokon keresztül rohog...

Egyik fülkében szédítően elegáns hölgy ül... Marlene Dietrich!

A másik kupében egy keményarcú, vékonyajkú tiszt... Clive Brook!

A szomszédban egy titokzatos, ferdeszemű, kigyótestű nő... Anna May Wong.

Ezek a Shanghai-Express utasai. Az Expresszt Josef von Sternberg vezeti.

A Shanghai-Express, a Paramount, az ideai filmprodukciónak legnagyobb szerű alkotása, Marlene Dietrich utolsó és legizgalmasabb filmje. Tulzár nélkül lehet mondani: a Shanghai-Express az egész filmgyártásnak talán legnagyobb eseménye és eredménye.

A Shanghai-Express most fut Bukarestben és Budapesten. Hetek óta egyszerre több filmszínházban, szünet nélkül, zúfolt házak mellett.

A Shanghai-Express csütörtökön este érkezik meg Kolozsvárra. A Szinkör-Mozgó ünnepi előadás keretében mutatja be ezt a monumentális munkát: Csütörtökön este 9 órákor pontban lesz a Shanghai-Express első előadása, amely a nagy színpadi előadások külsőségei és keretei között fog lefolyni.

Műsorváltozás. Karácsonyi Ili betegség miatt a „Fraskita” szerda esti előadása elmarad. Helyette a „Potyautas” kerül színpadra Major Katóval, Keleti Arankával, László Andorral, Felhő Ervinnel a főszerepekben. Ezt az előadást nagyon olcsó mozihelyárokkal tartják meg.

— Már nem tarthat sokáig. Már az urak is éheznek. A tisztviselők, a nyugdíjasok, a kereskedők. Isten türelme nem sokára véget ér.

Egy könyvébe elmélyült, foszló nadragjában is némi eleganciát mutató intellektuel pillanatra felnéz és halkán, némán megbólintja a fejét.

Azután kinéz az ablakon és tekintete a távoli havasok ormán pihen meg. Lopva megnézem: mit olvas. Goethe Faustjának magyar fordítását. Dócsítól. A Magyar Könyvtár kiadásában.

— Goethe-centennárium! — villan át a gondolat az agyamon. Vajjon Goethe nek mi volna a véleménye a mai válságról Vajjon, ha ma élne: milyen szavakat adna Mephistofeles szájába? És vajjon Gretchennek ma is a pokolban kellene leveleznie azt a bűnét, hogy a világra jött, élt és szeretett?

A válság nem néma többé. A válságnak megjött a szava. Még zavaros, artikulálatlan, csapongó és felületlen. De e szavak a lelkek mélyéből törnek fel. A végzet kapuján dörmölnék és bebocsátatást követelnek. Lesz-e, aki meghallja őket? Nem tudom. A hegyeken olvad a hó és a kiszolgáltatott, közömbös völgyekben árrá dagad. Kegyetlen tavasz igerkezik. Városok és falvak remegnek. A szántás késik. S az ember is késik valahol. Nagyon késik.

Salamon László

A Magyar Színház heti műsora

Kedden este 9 órákor: Vidám kacagó est nagyon olcsó mozihelyárokkal: Feketeszesz. (Bohózat ujdonság, először). Az ebéd. (Bohózat ujdonság, először). Modern házasság. (Tréfa) és egyéb mókák, énekek, táncok. Konferál: Katz László. (Major Kató, Keleti Aranka, László Andor, Felhő Ervin, Leövey, Réthely föléptével). Jegyek árai: 40, 30, 20 és 10 lej. Sorozatszám: 164.)

Szerdán este 9-ór: Potyautas. (Nagyon olcsó, mozihelyárokkal. Major Katóval, Keleti Arankával, László Andorral, Felhő Ervinnel, Sorozatszám: 168.)

Csütörtök este 9 órákor a világ legnagyobb filmujdonságának ünnepi bemutatója: Shanghai-Express. (Marlene Dietrich, Anna May-Wong és Clive Brook). Előtte I. Lehár Ferenc „Sárga kabát”-jának nyitánya, előadja a színházi zenekar, Stefanidesz karnagy vezényletével. II. Prologus „A felkelő nap országa”-ból, előadja: Keleti Aranka. Helyárok: 40, 30, 20 és 15 lej. Erre az ünnepi díszelőadásra a színház összes bérlőit meghívja és szívesen látja az igazgatóság. Színházi számozott ülőhelyek. Jegyek már most válthatók.

A clujj Román Opera műsora

Szerda, március 23: A Trubadur
Csütörtök, március 24: Lammermoori Lucia.

Vasárnap, március 27: „Cigánybáró” (Este).

Hétfő, március 28: Szünet.

Kedd, március 29: A zsidónő (Oradean.)

Szerda, március 30: Lammermoori Lucia (Oradean.)

Csütörtök, március 31: Rigoletto (Oradean.)

Péntek, április 1: Lammermoori Lucia (Timisoaran.)

Szombat, április 2: A zsidónő (Timisoaran.)

Vasárnap, április 3 (délután): Traviata (Timisoaran.)

Vasárnap, április 3 (este): Rigoletto. (Timisoaran.)

Hétfő, április 4: Ebreea (Aradon.)

Kedd, április 5: Lammermoori Lucia (Aradon.)

URANIA-MOZGO műsora

Kedd 3, 5, 7 és 9 órákor:
Szerda 3, 5, 7 és 9 órákor:
Csütörtök 3, 5, 7 és 9 órákor:
Pénteken 3, 5, 7, 9 órákor:

Grand Hotel elegáns rendezett, elsőrangú filmoperett, melyben Maria Eggerth kiváló művésznő cigányzene kísérete mellett magyar dalt énekel.

CORSO-MOZGO műsora

Kedd 3, 5, 7 és 9 órákor utójára:
Lya Mara az egyetlen hangosfilmjében: Az aranyhajú Erika. Rendkívüli mulatságos beszélő, éneklő és táncos filmoperett. Főszerepekben: Verebes Ernő, Greth Theimer, Roberts Walter Janssen.

SELECT-MOZGO műsora

Kedd 3, 5, 7 és 9 órákor:
Szerda 3, 5, 7 és 9 órákor:
Csütörtök 3, 5, 7 és 9 órákor:
Pénteken 3, 5, 7, 9 órákor:

Hullámok hőse végtelenül bájos, szentimentális szerelmi dráma, főszerepekben Robert Montgomery és Dorothy Jordan.

Szinkör-Mozgó műsora

Kedd 3, 5 és 7 órákor
Szerda 3, 5 és 7 órákor:

Nagy kettős hangos műsor: I. Primadonnák lovagja, énekes, zenés filmregény 8 felvonásban, a főszerepekben: Bessie Lowe és Charles King. II. Az a huncut kis Amor, énekes, táncos vidám történet, a főszerepekben: Williams Hainess és Anita Paage. Helyárok: 20 és 10 lej. Csütörtökön este 9 órákor: Ünnepi bemutatás előadás.

Péntek 3, 5, 7 és 9 órákor:
Szombat 3, 5, 7 és 9 órákor:

Bemutatásra kerül az amerikai Paramount hangos világhírnépe, a világ legszenzációsabb filmalkotása, a Shanghai-Express, a főszerepekben: Marlene Dietrich, Anna May-Wong és Clive Brook. Előtte I. Lehár Ferenc „Sárga kabát” nyitánya, előadja a színházi zenekar, Stefanidesz karnagy vezényletével. II. Prologus, a „Félkelő nap országa”-ról. Előadja Keleti Aranka. Számozott színházi ülőhelyek. Helyárok: Földszint-ülők 40 és 30 lej, alsó erkélyülés 20 lej, felső erkélyülés 15 lej. Jegyek a Szinkör pénztáránál már válthatók.

ASTRA MOZGO műsora

Kedd, szerda, csütörtök:
Nagy repriz 10, 20, 30 lejes helyárokkal. A nagy attrakció. Pompás énekes, zenés és táncos varietésláger, a nagy Tauber Riharddal a főszerepekben. Lehár muzsika.

APRÓ HIRDETÉSEK

Műhelynek alkalmas nagyobb helyiséget keresünk belvárosban irodahelyiségeknek alkalmas 3-4-5 szobával együtt. Címeket kérjük a kiadóba.

Kiadó május 1-re kétszobás komfortos lakás 2-ik emeleten, valamint több kisebb és nagyobb lakás, ugyancsak üzlethelyiség és műhely Nationala Biztosítónál Regina Maria 6.

Házaladás. A Str. Filipescu (Szentlélek u.) 1. szám alatti és a Str. Calugărilor (Kisszamos u.) 6. szám alatti ház előnyös feltételekkel eladó. Érdeklődők forduljanak a Kereskedelmi Hitelintézet Rt. Igazgatóságához, P. Unirii 20.

Mérlegek és mértékek javítását, valamint jókarban tartását vállalom. Grünwald Jakab Cluj, Calea Decebal (volt Rudolf u.) 23. Felvételi hely: Piata M. Viteazul 11. is.

Contracte speciale, pacte successorale, stb. bármilyen jogszigorlók részére szükséges jegyzet rendkívül olcsó árban beszerezhető kiadóhivatalunk utján. Érdek lődések „Jegyzet” jellegére küldendők.

Francia, német szakos tanárjelöltnek nagyon olcsó lakást kaphat. Cim a kiadóban.

Butorozatlan, különbejáratu, tágas, napos szobát keresek, lehetőleg fürdőszoba használatlalt április elsejére klinikák közelében. Cim a kiadóban.

Modernül berendezett szódavizgyár 3000 üveggel, teljes felszereléssel eladó. Értekezni: Guttman Salamon Ciucea.

Benősulne nagyon jó családból való 28 éves fiatalember. Igénye 17-23 éves ortodox, jó családból való, szép, csinos, szerény leány. Csakis teljes címmel és fényképpel ellátott levelekre válaszolok. „Baldog élettárs” jellegre a kiadóhivatal továbbít.

Biztosítok 8-10.000 lej haví jövedelmet azon illetőnek, aki 150-200.000 lej-jel elsőrangú vállalatot finanszírozna. 100 százalékos garancia mellett. Érdeklődni Astra cukorkaüzlet Str. Regina Maria.

HIR

Purim mas

Purimra egészen különös gondolat. Azaz, hogy nem a gondolat, mert csak a hívő szavára hallgattam magam.

Két tréfás új egyetemen, purim este a színházban. Felhő Ervin, Leövey szövegében, a „ben”, én magam játszom, minthogy a darab egyetemen, unalmas, ber farsangi szomorú, a megtisztelő megfogok-e tenni, de mind gattam két ismerős közönségében.

Iryam le egy kicsit, Olyan, mint egy módos, de ez a sárga függönyre osztható szalon. Fészek, de előtte metszetet asztalka illatos olajokkal, valamint balzsamokkal metika megvizsgálta az árny szempontjából. Után megállapította, hogy nem, sem a másikat kiányt. Hál! Istennek! a gözölgőbe, szépségeti a „poforba” helyeztem, aminek üvegura. Itt két pitegel szemezik az embergöz körülengedez az arca a zsiros pörusoktat.

Jó idegek vannak, a szép hölgy, husz perennyel — némelyek, főleg ideg másodpercnél tovább nem. Ha nem szól önagys dalszom, mint gyakran padján. Így azonban kiemet, kiszédeltek a „mítosz estem a szépülés első masszázsirozni kezdtek a különbözőbb gummi lab gokkal, fésűkkel. A fölfi gés szép pirosra festett háló-rendszerét. Kértem met, hátsá le arcomat, kért. Parafinnal bevontadát, megkért, ne vessz alvadtt masszsa lehull. Jógam, mire jutalmul parlest kaptam, majd két gettek, ugynevezett beadtak, fehér ku klux klarcromra, majd szénsav. Most aztán megint a t és nem ismertem magam.

Ha már ennyire a a jötevő hölgy — fogycsit a Warndorff-féle szal.

A vaskéz döngönyözése Fel kilót fogytam. Ha nek, lemérettem volna met, a derekamat, a volt így is. Szép ember csökön találkoztam egy gyel, köszöntöttem, de Nem ismert meg, azt kcsur akar kikézedni ve tam, hogy így megmas dalom, ahhoz kevés volt kihullott fogaimat viss hogy billiárd golyómra szenek.

Purim este a színpad csa ember fog várni pu ra. Vajjon rám fognak Födolog, hogy eljöjje

Lezuhant egy sport linból jelentik: Düssel egy sportrepülőgép, lezuh lyos állapotban kórházba BETEGEKET talpra tine.

Az 1912-es nivóra a világ szentermelése. Lon A világ szentermelése 19 16 tonnával eimaradt lése mögött a visszatül évi nivóra, amikor 10 körül volt a szentermelés

HIREK

Purim maszkban

Purimra egészen különös ötletem támadt. Azaz, hogy nem is volt különös gondolat, mert csak a hagyományok szavára hallgattam: maszkiroztam magam.

Két tréfás új egyfelvonásosomat adják ma, purim este a Magyar Színházban. Felhő Ervin, a darabok rendezője szölte a minap, hogy jó lenne, ha az egyik tréfában, a „Purimi ebédben”, én magam játszánám a főszerepet, minthogy a darab ugyanis önpórté, egy magányos, unalmas, vegetárius ember farsangi szomorúsága. Nem tudom, a megtisztelő meghívásnak eleget fogok-e tenni, de mindenesetre ellátogattam két ismerős hölgy arcszépítő szalonjába.

Irjám le egy kicsit, a miljót: Olyan, mint egy modern orvosi rendelés az a sarga függönyökkel négy részre osztható szalon. Fehér fogorvosi szék, de előtte metszett tükör, alatta sztalka illatos olajokkal, krémekkel, valamintféle balsamokkal. Az egyik kozmetika megvizsgálta az arcomat zsír és víz tartalom szempontjából. Rövid kutatás után megállapította, hogy sem az egyik, sem a másikban sem szenvedek hiányt. Hál' Istennek! Fejemet tehát a gözölgőbe, szépségügyi köznyelven „arajoforba” helyeztem, ami kívülről egy fényűző üvegóra. Itt két piros villanykörte fénylő szemekkel az arcomat, miközben a köz körülengedezi az arcot és nyitogatja a zsiros pórusokat.

Jó idegei vannak. — szölte a kezelő hölgy, kusz pernyi gözölgés után — némelyek, főleg ideges hölgyek tiznapodpercnél tovább nem bírják.

Ha nem szól önagysága, bizonyára dalszom, mint gyakran a gőzfürdő padján. Igy azonban kihuztam a fejemet, kiszedték a „mitesszereimet” és átstem a szépítés első etapján. Aztán masszírozni kezdték a ráncaimat a legkülönbözőbb gumi labdákkal, harangokkal, fésűkkel. A fölfrissült vérkeringés szép pirosra festette ráncaim pókháló-rendszerét. Kértem kedves kezelőmet, hűtse le arcomat, mire ő türelmet kért. Parafinnal bevonta arcom barázdáit, megkért, ne nevessek, mert a megolvadt maszsa lehull. Jól viseltem magam, mire jutalmul parafin után jégelést kaptam, majd két fénylő bisztergették, ugynevezett benzoe-borogatást adtak, fehér ku klux klan árcot tettek arcomra, majd szénszaba pakkoltak. Most aztán megint a tükörbe néztem és nem ismertem magamra.

Ha már ennyire vagyunk — szölte a jövendő hölgy — fogyasszuk le egy kicsit a Warndorff-féle vaskéz-masszázs szal.

A vaskéz dögönyözése után lemérték. Fél kilót fogytam. Ha hju ember lennék, lemértetem volna előbb a csipőmet, a derekamat, a vállimat. De jó volt így is. Szép ember lettem. A lépéseimnél találkoztam egy ismerős hölgygel, köszöntöttem, de nem fogadta. Nem ismert meg, azt hitte, valami fitness akar kikezdeni vele. Boldog voltam, hogy így megmaszkiroztak. Fájdalom, ahhoz kevés volt az idő, hogy kihullott fogaimat visszatereptsék és hogy billiárd golyómra haját tenyészessenek.

Purim este a színpadon egy bus furcsa ember fog várni purimi lakomájára. Vajjon rám fognak-e ismerni? Fődolog, hogy eljőjenek kérem! (sz. i.)

Lezuhant egy sportrepülőgép. Berlinből jelentik: Düsseldorf közelében egy sportrepülőgép lezuhant. Pilótáit suhogó állapotban kórházba szállították.

BETEGEKET talpraállított: Ovomaltine.

Az 1912-es nivóra súlyyedt vissza a világ széntermelése. Londonból jelentik: A világ széntermelése 1931-ben 162 millió tonnával emaradt 1930 széntermelése mögött s visszasúlyyedt az 1912-es évi nivóra, amikor 1040 millió tonna körül volt a széntermelés.

A moszkvai textilintézet el akarja tiltani a szöveteiken a „burzsoá minták” használatát

A lapok egyöntetűen tiltakoznak a fantasztikus terv ellen

London, március 21. A moszkvai textilintézet el akarja tiltani a szovjetterületen dolgozó textilgyáraknak burzsoá minták, virágok, csikok, stb. beleszővésését a szöveteikbe és kelmékbe s helyettük bevezetné a szovjetjelvények felhasználását.

A moszkvai lapok nevésségesnek tartják a követelést. Hangoztatják, hogy az

orosz alattvalók hűséges kommunistavoltuk ellenére sem akarnak propagandaplakátokba öltözött járnai az uccákon. A sajtó a textilintézetnek azt ajánlja, hogy ötlete helyett inkább azza' törődjön, hogy a textilgyártás csődje kikérülhető legyen.

Lennart svéd királyi herceget házassága miatt megfosztották ragjától. Stockholmól jelentik: A tegnapi koronatanácsban a király távollétében elnöklő trónörökös közölte, hogy Lennart herceg a király tudta és beleegyezése nélkül kötött házasságot Karin Nisswanddal. A trónörökös ennek következtében elrendelte, hogy Lennart hercegnek a jövőben a Bernadotte nevet kell viselni. Ez tehát annyit jelent, hogy a herceget megfosztották rangjától.

Meghalt dr. Borbély István. Vasárnap reggel fél 6 órakor meghalt Kolozsváron dr. Borbély István, az unitárius teológia tanára, negyvenhat éves korában. Nehány hétig feküdt tüdő- és mellhártyagyulladásban, amely influenza után támadta meg. Dr. Borbély István az erdélyi magyar tudományos és irodalmi élet egyik kiváló reprezentánsa távozott el. Nagyműveltségű kultúrember volt, mint irodalomtörténész különösen Nietzsche érdekelte, de nagy szeretettel foglalkozott a régebbi irodalmakkal és és fáradozásának köszönhető, hogy a régi magyar irodalom számos elfelejtett nagyját ismét megismerhettük. Számos irodalomtörténeti műve jelent meg, kiadott ezenkívül több teológiai és történeti munkát. Hétfőn délután 5 órakor az unitárius egyház szertartásai szerint a gyász házban rövid imát tartottak fölötte. Kedden Nagyajtára, ac saládi sirboltba viszik dr. Borbély István holttestét.

Amikor arcszine fakó, szürkésárga és tekintete bágyadt, amikor szomorú, nyomott hangulat és nehéz álmok gyötrik, amikor epepangás, gyomorfájás, felfúvódás és fejnemés kiozozák, olyankor tanácsos néhány napon át reggel éhgyomorra 1-1 pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet inni. Az orvosok azért rendelik a Ferenc József vizet oly gyakran, mert ez sok esetben a rosszullét okát gyorsan megszünteti és az egész szervezést felfrissíti. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Nyilvános bridge versenyt rendez a Kac. A Kolozsvári Athletikai Club 1932. április hó 1-3-ig klubhelyiségében, Kolozsvár, Főter 29. (Bánffy-palota, — Magyar Kaszinó). Nyilvános bridge versenyt rendez a következő feltételek mellett. Versenyszámok: I. Négyes csapatverseny. Tíz vagy kevesebb számú csapat indulása esetén a csapatok körmérkőzést tartanak, azonosan kiosztott lapokkal 16 kiosztással. Tíznel több csapat indulása esetén csoportonkénti körmérkőzésből maximum 6 csapat kerül a döntőbe, ahol ezek szintén körmérkőzést tartanak a rendezőség által későbbben megállapított számú kiosztással. II. Páros verseny. Sorsolás után megállapított kieséses rendszer szerint azonosan kiosztott lapokkal. III. Egyéni verseny. Sorsolás után megállapított kieséses rendszer szerint azonosan kiosztott lapokkal. A versenyen a Portland Club nemzetközileg elfogadott kontrakt bridge szabályai érvényesek. Az írásmód táblázata Tirscher Miklós urnál kapható. Nevezési díj: számonként és személynként 50.— lei. Kártyadíj naponta 15.— lei. A nevezések legkésőbb március 29-ig Tirscher Miklós ur címére (Hitelbank) küldendők. A nevezési díj nélkül érkező nevezéseket a rendezőség nem veszi figyelembe. Sorsolás: március 29-én este 7 órakor a KAC klubhelyiségében. A verseny április 1-én, d. u. 6 órakor a csapatversenyyel kezdődik. Az összes versenyzők tartoznak pontosan megjelenni, minthogy az összes csapatok egyszerre kezdik a játékot és egy játékos késése arra kényszeríti a rendezőséget, hogy a hiányzó játékos csapatát az egész csapatversenyből kizárja. A Kolozsvári Athletikai Club.

Beismerő vallomást tett a prágai gyilkos pincér. Prágából jelentik: A titokzatos prágai családirtás ügyében a tegnapi napon szenzációs fordulat állott be. A letartóztatásban lévő Vetrovsky János pincér tegnap negyórás vallatás után beismerő vallomást tett és részletesen elmondta, hogy mikép követte el borzalmas tettét. A gyilkosságra nem volt semmi különösebb oka — adta elő vallomását. Egyedüli oka az volt, hogy munkaadója, Hruby Hugó vendéglős többször megdorgálta, hogy nem törődik az üzlettel. A gyilkosságra előre készült és ebből a célból, szerdán, március 2-án egy fejszét dugott el a pincében. A gyilkosság előtti estén a vendéglő bezárása után Hrubyval eltávozott, a fejszét magához vette s szobájába ment, ahol lefeküdt és ahol tettét elkövette. A gyilkosság után gazdája zsebéből kivette a pénztárcát és elrejtette a pincében. A nyomozás folyamán itt meg is találták. A bestiális gyilkost rövidesen bíróság elé állítják.

Purimkor gondoljunk diákjainkra. Purim napja a zsidó hagyomány szerint nemcsak a jókedv és vidámság huszonnégy órája, hanem az adakozásé is. Ajándékokat küldünk egymásnak és nem feledkezhetünk meg azokról, aki nem viszonzhatják anyagiakban az adományokat. A diákokra gondolunk, akik most még nem fizethetik vissza a jótéteményeket, de vissza fogják fizetni néhány év múlva, amikor mint a zsidóság intellektuális vezetői felveszik a küzdelmet a zsidó tömegek érdekében.

A diáksegélyzést azonban csak néhány helység vállalja, holott diákokat Erdély minden részéből küldenek az egyetemre. Egy másik szomorú fonákossága a diáksegély-akciónak, hogy azok, akik egykor igénybe vették a segélyt, most nem dolgoznak az új generáció érdekében. Pedig vannak világító példák. Hogy mást ne említsünk, itt van Adler Tibor esete Aradon, ki már eddig is hetven ezer lej hozott össze a diáksegély javára. És soha nem vett igénybe segélyeket, közéleti munkássága persze nemcsak a diáksegélyezésben merül ki. Egymaga fáradozik az aradi kultúrához és egyéb zsidó közüggel, mégis agít, gyűjt, dolgozik az ifjú generációért. Kötelessége tehát minden város és helység zsidó vezetőinek, hogy purim alkalmából erőteljes propagandát fejtsen ki a zsidó diáksegélyzést érdekében.

Értékesíteni akarják az amerikai Farm Board buza- és gyapotkészletét. Londonból jelentik: Cáfólatok ellenére meg vannak győződve arról, hogy az amerikai Farm Board buza- és gyapotkészletét az új termés előtt legalább részben értékesíteni akarják. Valószínűleg ezért van utban Európa felé George Milnor, a Grain Stabilisation Corporation elnöke Fred Ullmann csikágói szakértővel.

ARTIN a legideálisabb olesó használat.

A porosz választásokkal egyidejűleg választ Franciaország? Párizsból jelentik: A parlament ülésén minden változás nélkül elfogadták a szenátus azon javaslatát, amely a választási reform kérdését szabályozza. Ezáltal sikerült elérni, hogy az ügy, amely az utóbbi hónapok politikai hangulatát annyira felkorbácsolta, végleges elintézését nyert. A második olvasásban elfogadott választási reform értelmében a legközelebbi parlamentben felemelik a képviselők számát. Ezek szerint a parlamentben 615 képviselő lesz. A választásokat többség útján fogják megejteni. Amennyiben egy jelölt nem kapna abszolút többséget, egy héttel később újabb választás dönt, amelyen a rokonságot közös jelöltek állíthatnak. A választási reform elfogadása után most már a választási nap kitűzése érdeklő a közönséget. Ugy hírlik, hogy a szenátus a poroszországi választások napján, április 24-én kívánja megejteni a francia választásokat.

AZ Államsorsjáték játékosainak Tíz Parancsolata

I.
Ne térd ki a szerencse előli, vegyél még ma egy sorsjegyet az Állami Sorsjátéktól!

II.
Ne töprengj, hanem tedd próbára a szerencsédet az Állami Sorsjátéknál.
Aki mer, az nyer!

III.
Bármelyik szám nyerhet.
Bízd sorsodat a vak szerencsére!

IV.
Nincsenek sem szerencsés, sem szerencsétlen emberek. Mindenki van az életben egy szerencsés pillanata.
Ne szalaszd el ezt a pillanatot!

V.
A szerencse utja titokzatos.
Bízz a szerencsédben, mert az biztosan megsegít!

VI.
A szerencse nem segíti azokat, akik a sorsban nem bíznak, vagy elcsüggednek, mielőtt szerencséjüket próbára tették volna.
Légy hát kitartó és játszd végig az Állami Sorsjáték mind az 5 osztályát!

VII.
Az Állami Sorsjáték minden második száma nyer.
Várjátok be mindnyájan bizalommal a szerencsés pillanatot.

VIII.
A jövőjéről gondoskodik az, aki az Állami Sorsjátéktól sorsjegyet vesz.
Keress kenyeredet tisztességes munkával, de ne vedd meg az Állami Sorsjáték által felkínált szerencsédet se!

IX.
Ne szórjátok a pénzt külföldi sorsjegyekre, mert azokat nagyon nehéz ellenőrizni, de még nehezebb a pénzt tőlük megkapni.
Játszatok a Román Állami Sorsjátékon, mert annak kedvező nyeményei vannak és működését mindenki ellenőrizheti!

X.
Az Állami Sorsjátéknak csupán emberbaráti célja van.
A játékos szerencsését a kórházak betegének és a hajléktalan gyerekek hálája kíséri.
Segíts tehát magadon az Állami Sorsjáték sorsjegyeivel és az Isten is megsegít!

UJ KELET *Legújabb hírek*

Hatvan idegent utasítottak ki a kamara ülés- méből, akik befolyásolni igyekeztek a képviselő- ket a konverziós javaslat módosításánál

**Ma került sor a bankokat érintő szakaszok megvitatására, amelynek során elfogad-
ták, hogy a hitelszövetkezetek mezőgazdasági adósságából az állam
ötszázalékkal hozzájárul**

Bucuresti-Bukarest, március 21. (Az Uj Kelet tudósítójától). A kamarában Duca tiltakozik Cuzának az ellen a kijelentése ellen, hogy 1914-ben, amikor a cukorüggyben szerepeltek, a Prágában való cukorszállítási tárgyalásokra. A prágai román követ különben az egyik alelnökhöz intézett levelében azt írja, hogy a kérdéses ügyben Mirescu bűnös, Melinte nem.

Manolescu Strunga azt állítja, hogy Vasilescu Carpen maga adott megbízást Mirescunak és Melintének, akik a cukorüggyben szerepeltek, a Prágában való cukorszállítási tárgyalásokra. A prágai román követ különben az egyik alelnökhöz intézett levelében azt írja, hogy a kérdéses ügyben Mirescu bűnös, Melinte nem.

Duca és az ő barátja...
Argetoianu: Vasilescu Carpen ur bizonyára megadja a választ a megjegyzésekre.

Cuza: Duca urnak akarok válaszolni. Miután ön Scrutator nevű barátjának tanácsát meghallgatta...

Duca: Büszke vagyok erre a barátságára.

Cuza hangoztatja, hogy ő nem támadta Costinescu emlékét, de tény, hogy Costinescu a cukorüggy után visszavonult a politikai élettől.

Xeni: Cuza ur, amikor ezek az urak éltek, alaposan megmondták önnek a véleményüket és azért olyan dühös rájuk.

Cuza: Ez szemtelenség. Ön nem tudja, hogy mit beszél.

A liberálisok hevesen tiltakoznak és kérik az elnököt, hogy utasítsa Cuzát rendre.

Xeni: Én nem kérem a rendreutasítást, hiszen egész politikai pályája alatt nem tudta, hogy mit csinál.

Ha az adósság 60 százaléka mezőgazdasági, konverzió alá esik az egész

Napirenden a konverzió vitája szerepel. Filip kormánypárti a 37. szakasz új szövegének terjesztését elő, amely szerint, ha

az adós bebizonyítja, hogy adósságának hatvan százaléka a 9. szakasz értelmében vett mezőgazdasági tartozás, úgy összes többi adósságai a konverzió alá esnek.

Az adós tulajdonában levő javak minden jövedelme garancia arra, hogy a részleteket fizetni fogja. Amennyiben ezek között városi ingatlanok is vannak, bizonyítani kell, hogy valóban mezőgazdasági hitelekrol van szó. A módosítást megszavazzák.

Trancu-Jasi a bankok tartalék- és nyugdíjalapjának megvédését sürgeti.

Argetoianu kijelenti, hogy ő mindenképpen igyekszik segíteni a bankokon. A tartalékokat a bankok egy amortizációs számlára írhatják át. A pénzügyminiszternek egyébként is tökeredukció folyamat indult meg.

„Bocsánat, felség...”

— Ön, Trancu ur — mondja —, csak sikanériákat hoz fel.

Trancu: Azt hiszem ezzel a szóval elszóltam magat.

Argetoianu: Bocsánat, felség, ön nagy ember, csókolom a kezét.

Trancu-Jasi: Ön csak azokra a bankokra terjeszti ki protekcióját, amelyek iránt vonzalmat érez.

Argetoianu: Annyi bank iránt érzek vonzalmat, amennyi iránt csak lehet.

Jovipale nemzeti parasztpárti módosító javaslatot tesz arra, hogy a bankok adósságai az illető bank részvényeinek visszavisszaváltásával törleszthessék adósságukat. Corteanu kifejti, hogy ezzel redukálnák a bankok alapitókáját, ami nem megengedhető. Argetoianu is kijelenti, hogy a bankok nem vehetik meg a saját részvényüket, amire a javaslatot elvetik.

Elfogadják a 41. szakasznál azt a ja-

vaslatát, hogy a konverzió folytán kisebbé váltók illetékmentesek legyenek.

Calinescu nemzeti parasztpárti a 42. szakasznál javasolja, hogy ne tegyenek különbséget a tízmillió alaptőkéknél kisebb és annál nagyobb bankok között.

Bankok és mezőgazdasági vállalatok érdekében

Hedrich száz képviselő javasolja, hogy a népbankok és általában a pénzügyintézetek, kereskedelmi vállalatok, amelyeknek mezőgazdasági váltótárcájuk van, öt évig ne legyenek végrehajthatók és csődbekkergethetők. Pampfil Seicaru azt javasolja, hogy a bankok és mezőgazdasági gépekkel kereskedő vállalatok ellen, ha tartozásaik tíz százalékban mezőgazdasági jellegűek, ne fogadjanak el csőd-kérelmet. Ha az illető bank, vagy gépkereskedelmi vállalat jelenleg kényszerezésben van, úgy az öt évre függesztésük fel.

Radu Lascu gheorghista a konverzióhoz az összes kereskedőkre való kiterjesztését kívánja. Csatlakoznak kéréséhez Leonte Moldovan lupista és Bordeni gheorghista, akik Hedrich javaslatát mellett harcolnak.

Argetoianu: Miért beszélnek most kereskedőkről, amikor a mezőgazdaság konverziójáról van szó.

Argetoianu hangoztatja, hogy nem fogadhatja el a javaslatot, mert az általános moratóriumhoz vezetne.

Idegnek a kamarában

A kamara mai ülésén egyébként nagy tömegben jelentek meg a képviselőház-

ban olyan érdekeltek, akik bizonyos módosító javaslat benyújtására igyekeznek rábírní a képviselőket. Különösen a bank érdekeltségek megbízottai csoportokba verődve magyarázták a képviselőknél a maguk álláspontját és kérték intervenciójukat. Argetoianu pénzügyminiszter el is vesztette türelmét és

nyílt ülésen kijelentette, hogy az ülés terem és a folyosó úgy néz ki, mint valami börze.

Kérte az elnököt, hogy tegye meg az intézkedéseket, amire Tino alelnök felszólította az ülés teremben és a folyosókon levőket, akik nem képviselők, vagy újságírók, hogy hagyják el a helyiségeket. Felszólítására mintegy hatvan egyén távozott.

Csökkennek a garanciakötelezettségek is

Valjean előadó a 46. szakasz módosítását kéri olyan értelemben, hogy a konvertált adósságok garanciakötelezettségei is csökkenjenek a megfelelő mértékben. A javaslatot elfogadják.

A vita során ezenkívül elfogadták azt a rendkívül fontos módosítást is, amelynek értelmében a hitelszövetkezetek tárcájában levő mezőgazdasági adósságok konverziójához az állam öt százalékkal, de évente legfeljebb kétszázmillió lejtel hozzájárul.

A vita egyébként annyira előrehaladt, hogy bizonyosra vehető, hogy a kedd délutáni ülésen már az utolsó szakaszt is megszavazzák és a konverziós törvényt átkerül a szenátushoz.

Oroszország ostromállapotot hirdetett ki a Dnyeszter-menti zónában

Bucuresti-Bukarest, március 21. A szovjet kormány Romániába való tömeges átszökése miatt bukaresti lapok értesülése szerint a Dnyeszter mentén elhúzódó kétkilométeres zónában kihirdette az ostromállapotot. Mindazokat, akiket ebben a zónában találnak a G. P. U. igazolványa nélkül, a helyszínen kivégzik. Szombaton a szovjet határőrök újból négyszer adták le a sortűzet azokra, akik Romániába akartak átszökni és minden esetben a golyók találtak is. Késő délután két egyén

akart átmenni a Dnyeszteren, de ezek a határőrök felszólítására visszatértek, vesztükre, mert minden kihallgatás nélkül azonnal agyonlőtték őket. Taslak községben a G. P. U. emberei a templomból el akarták vinni a harangot, a falu lakosága ellenszegült, amire sortűzet adtak le rájuk. Állítólag ötven halott van. Buturuba szovjet községben azokat, akik nem mentek el a kommunista gyűlésre, lakásukban végezték ki.

Tragikus módon öngyilkosságot követett el dr. Cosma Octavian nagyilondai közjegyző

Három öngyilkosság történt két nap alatt Désen

Dej-Dés, március 21. (Az Uj Kelet tudósítójától). Vasárnap és hétfőn három öngyilkosság híre terjedt el Désen. A legmélyebb hatást az az öngyilkosság váltotta ki a lakosságban, amelyet dr. Cosma Octavian nagyilondai kir. közjegyző követett el lakásában. A megyeszerte jól ismert közjegyző hat évvel ezelőtt nősült, szerelmi házasságot kötött, melyből két gyermeke született. Rendezett viszonyok között élt és házasságát is boldog volt. Az utóbbi időben rendkívül idegesnek látszott, bár senki nem tudta ennek az idegességnek az okát. A család tagjai hetek óta figyelik ezt az egyre jobban fokozódó idegességet

és rendkívül óvatosan bántak a közjegyzővel.

Vasárnap este dr. Cosma Octavian otthon tartozkodott. A gyermekek lefeküdni készültek, az asszony pedig a konyhában foglalatzkodott még, amikor váratlan revolverdörrenés hangzott az ebédlőből. Cosmané a szobába rohant, ahol eszméletlen állapotban a földön találta meg férjét. A szerencsétlen ember halántékán lötte magát.

Az ebédlőszekrény fel volt törve. Innen vette ki a revolvert, amelyet az asszony néhány héttel ezelőtt elzárt. Az öngyilkos közjegyzőt azonnal

megoperálták. Az orvosi közbelépés azonban hiábavalónak bizonyult, mert Cosma dr. hajnalban kiszenvedett. Halálhíre az egész megyében nagy döbbenést váltott ki.

Vasárnap még két öngyilkosság történt Désen. Délután három órakor a város határában lévő vashidon sétált Bernidea Rozál 28 éves háztartásbeli alkalmazott.

A lány egy pillanatban felkapaszkodott a vashid karfájára és még mielőtt valaki meggátolhatta volna beugrott az olvadástól megáradt Szamosba.

Az egyik helyszínen tartozkodó fiatalember leoldotta a parton lévő csónakot és a folyó közepére evezett. Innen egy pillanatra felbukkant az öngyilkos lány teste és a fiatalember ruhájánál fogva a csónakra emelte.

Mikor a partra ért vele, vette észre, hogy a lány már halott volt.

A harmadik öngyilkosságot Vica János mezdonyvezető követte el, aki Désen működött, de pár héttel ezelőtt áthelyezték a Regátba. Vicai azóta kéri feleségét, hogy jöjjön vele új állomáshelyére. A asszony azonban megtagadta ezt a kérést. Vicai szombaton újra hazautazott, de az asszony kijelentette, hogy nem megy vele. Vasárnap este Vicai azzal bucsuzott, hogy visszautazik. Ehelyett azonban a padlásra ment és ott felakasztotta magát. Mire észrevették már halott volt.

Rendőrség osztotta szét a nagyváradai munkanélküli tüntetőket

Oradea-Nagyvárad, március 21. (Az Uj Kelet tud.) Vasárnapról hétfőre virradó éjszaka a dolgozók blokkjának rőpcéduláival árasztották el Nagyvárad utcáit. A rőpcédulák tüntetésre hívták fel a munkás tömegeket.

Ma délelőtt aztán mintegy száz főnyi munkanélküli tömeg vonult fel a város-háza elé Ullmann Sándor és Gyarmati Sándor vezetésével. Dr. Petri Cornél alpolgármester elé vonultak és tiltakoztak a munkanélkülieket foglalkoztató közmunkák beszüntetése ellen. A munkanélküli segélyek helyett közmunkákat követeltek. A teleplakosok érdekében is tiltakoztak, hogy a város nem gondoskodik megfelelő hajlékrol az árvízkarosultak részére.

Dr. Petri Cornél válaszában kijelentette, hogy a város nem szüntette be a közmunkákat és csak azt néhány napra függesztette fel, míg befejezést nyernek a tavaszi munkálatokra vonatkozó előkészületek.

A válasz nem elégitette ki a munkásokat. Munkát és kenyeret követeltek egyre energikusabban. Elégedetlenségükben zajon tüntetésbe csaptak át, amelynek a kivezényelt katonai készütség vetett véget, amely szétszalpata a tüntetőket.

— Uj alapokra akarják fektetni Franciaország kereskedelmi szerződését. Párizsból jelentik: Tardieu Rollin kereskedelmi miniszterrel tárgyal Franciaország kereskedelmi szerződéseinek új alapokra fektetése lehetőségeiről.

MÉGIS LESZ TAVASZ. Készüljön gazdasági kertészeti teendőkre: Bernátsky: Gyümölcskertészet 120 lej, Bernátsky: Veteményeskertészet 168 lej, Cserer: Virágoskert 60 lej, Cserer: Konyhakert 42 lej, Kerich: Kertes ház 90 lej. Portómentesen szállt, nem tesszöt cserél, ingyen katalogust küld Le-page, Cluj.

FRATERNITAS Könyv. és Lapkiadó irod. nyomása Cluj-Kolozsvár, Str. Baron L. Pop (v. Brassai u.) 10. szám. Telef. 2.73

Taxa postală platite in numerar No. 224.716-929.
da Baron L. Pop (v. Telefon: 9-77. Elővonta 110, negyed 600, egészévre 120 havonta 1, negyed egészévre 10 doll értékű valuta. Hirdetésért az „UJ KELET” szerinti. Az „UJ KELET” bányászi zsidóság e Cikkeink utánnom rás megjelölésével

A felfedezett és felfedezetlen b...

Hoover elnök nyilván megnyilatkozás sugallta egész kulturvilágot, h között ünnepelje meg a tudósvész-bacillus feltét.

Robert Koch egyike nagyobb jötevőinek, ak nevezett bacillus felfedezője. Millió ember életét megalta. Utókor pedig őszgal kell hogy hódoljon emléke előtt, akik műberi előrehaladást szöjárultak ahhoz, hogy szenvedéseivel elviselhet megnyilvánulás.

De maradjunk meg a Maradjunk meg a n zett bacillusoknál. Azoknál a bacillusok mai katalizmáktól sujt fertőzik az emberisége differenciálja erőit és egymástól az embert, különböző végtelken egymás számára már hetők.

Keressük meg a mai lusát. Keressük meg és öljö cillust, ami utját állja tes fejlődésének.

Egy ilyen felhívást is ni a nemes szózat mellett elnök Robert Koch e fel a kulturemberiséget

Amit az angolok értenek

Akárki mit is mondjon professzionális társulást restben például alig a t egy új egyesület. A cím fizetetlen szállításnak.

Korszerű cím és kor. Az első közgyűlés vil és komikum beretvaeles. A szállítók elbeszéltek, nyel jártak az Argetoianu venciók.

A pénzügyminiszter volt. S azt mondta nek. — Menjenek mind e sem tudom kifizetni ön. A szállítókat könyörgöt, mire Argetoianu c. — Huzzák le rólam egyebem amugy sincs!

Az egyik szállító er a pénzügyminiszter elő pitást, hogy az állam szokást hiv mostanság adósságokat nem fizeti hagyja hogy elévüljen.

Ilyen hangulatban fo. A végén az egyik előköl egy levelet. Ang kapta, akitől haladékos arra, hogy az állmtól léseit behajtani. Az a háborodott hangon vál.

— Ha az állam tudt vel kifizetni az árut meg? És ha már me vette át?

Ilyenek ezek az angol. Nem értenek meg de mifelénk már régen m

A német harang

Kedden délben feleg Ausztria összes evang. bann megszólaltak a h legnagyobb európai százéves évfordulójára kulturvilágot. Száz é szellem legemberibb egyetemes emberi gondosítóje: Johann Wolf halt.

Halálának százéves időpontra esik, amely mes és humanista sz